

obzornik

glasilo delovne skupnosti

Odločanje pomeni tudi odgovornost

TEMELJNA IZHODIŠČA ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU

ZAKAJ SPREJEMAMO NOVI ZAKON?

OD LETA 1974, KO SMO SPREJELI NOVO USTAVO, SMO Z NJENIMI POMEMBNEJSIMI DOLOČILI USKLADILI VELJAVNE ZVEZNE ZAKONE PREDVSEM TAKO, DA SMO SPREMINJALI NEKATERA NJIHOVA DOLOČILA, ALI JIH USTREZNO DOPOLNJEVALI. POLEG TEGA SMO SPREJELI TUDI PRECEJ NOVIH ZAKONOV, KI SO NA NOVO UREJALI POSAMEZNA PODROCJA (NA PRIMER ZAKON O KONSTITUIRANJU DELOVNIH ORGANIZACIJ IN NJIHOVEM VPISU V SODNI REGISTER, ZAKON O MEDSEBOJNIH RAZMERNOSTIH DELAVCEV V ZDRUŽENEM DELU, ZAKON O UGOTAVLJANJU IN OBRAČUNAVANJU CELOTNEGA DOHODKA IN DOHODKA TOZD IN DRUGE). KLJUB OMEJENI USKLADITVI IN KLJUB SPREJETIM NOVIM ZAKONOM PA SMO LAHKO UGOTOVILI, DA NISO BILA V CELOTI IN USTREZNO UREJENA VSA RAZMERJA, KI SE POJAVLJAJO OB ZDRUŽENEM DELU.

ZAPISANI RAZLOGI SO SEVEDA ZGOLJ PRAVNO-FORMALNEGA ZNAČAJA IN SMO

JIH OMENILI PREDVSEM ZARADI CELOVITEJŠE OBVEŠČENOSTI. ZA POPOLNEJŠE RAZUMEVANJE NAMENA ZA KONA PA SI MORAMO OGLEDATI PREDVSEM DRUŽBENO-EKONOMSKE RAZLOGE ZA NJEGOV SPREJEM.

Za osnutek zakona o združenem delu je pojasnjeno, da je posledica analize dosedanje samoupravne prakse. V celotnem dosedanjem samoupravnem življenju sta se nam pojavljali dve med seboj življenjsko povezani ključni vprašanji:

1. Kako doseči tak način upravljanja, da delavci kot celota v resnici prevzamejo odločanje o dohodku. Se pravi: da o dohodku in o poglavitnih ukrepih, ki vodijo do tega dohodka, odločajo zaposleni delavci sami osebno, ne pa nekdo v njihovem imenu. To ustava ne samo omogoča, temveč tudi zahteva.

2. Kako ob omejeni decentralizaciji odločanja zagotoviti samoupravno (!) koncentracijo sredstev (akumulacijo), ki jo narekujejo ekonomski razlogi in širše gledanje na celovito družbeno-ekonomsko ureditev.

Obe vprašanji sta med seboj ozko povezani z negativnimi posledicami, ki bi lahko izhajale iz njih:

— Pri odločanju, ki bi zanemarjalo širše družbeno-ekonomske interese, lahko pride do skupinsko-lastniških teženj posameznih skupin delavcev.

— Pri centralističnem odločanju pa se lahko dogodi, da preveč zanemarimo interese tudi takih manjših skupin, čeprav bi si s svojim uspešnim delom upravičeno zagotovili ugodnejši položaj. Še več: takšno odločanje gre v celoti mimo samoupravljanja.

Znano nam je, da pod združenim delom pojmujejo poleg »dela, ki ga delavci združeno upravljajo z družbenimi sredstvi« tudi še »celoten splet najrazličnejših razmerij, ki nastanejo ob takem delu«. Ker smo v uvodu zapisali, da niti z zakonodajo niti s prakso še nismo v celoti uredili vseh vprašanj, ki se nam na tem področju pojavljajo, je razumljivo, da so sestavljaci osnutka poudarili, da so izhajali iz splošno sprejetih stališč, po katerih je treba z novim zakonom napraviti zlasti naslednje:

— razviti in še naprej do podrobnosti razčleniti ustavna določila, ki urejajo razmerja v celotnem sistemu združenega dela;

— iz ustavnih načel izpeljati ter tako opredeliti posamezne

pravice in dolžnosti samoupravnega značaja, s katerimi se zagotavlja funkcionalno uresničevanje omenjenih ustavnih načel;

— celotno vsebino zakona in njegove podrobne rešitve zapisati v takšni obliki, ki bo omogočila uporabnost v praksi, tako da se zagotovi prihodnji razvoj naprednih-samoupravnih razmerij, njihovo delovanje in varstvo.

Našteti temeljni cilji so opredelili obseg, vsebino in sestavo zakona.

TEMELJNA ZASNOVA ZAKONA

ZAKON JE V OSNOVI ZAMISLJEN KOT ZBIR DOLOČIL — KODEKS O ZDRUŽENEM DELU. OSNUTEK JE PREGLEDNO RAZDELJEN NA ŠEST DELOV, KI SE LOGIČNO NAVZGORNJE TAKO, DA OBDELAJO CELOTNO OMENJENO VSEBINO:

— PRVI DEL VSEBUJE SPLOŠNA NACELA, NA KATERIH TEMELJIJO V DRUGIH DELIH ZASNOVANA IN RAZČLENJENA POSAMEZNA RAZMERJA IN POJMI (ČLENI 1 do 38);

— DRUGI DEL UREJA DRUŽBENO-EKONOMSKA RAZMERJA DELAVCEV V ZDRUŽENEM DELU, VKLJUČNO Z RAZMERNOSTI, KI NASTAJAJO PRI POVEZOVANJU OSEBNEGA DELA Z ZDRUŽENIM DELOM (ČLENI 39—295);

— TRETJI DEL VSEBUJE DOLOČILA O SAMOUPRAVNEM ORGANIZIRANJU ZDRUŽENEGA DELA S PRIKAZOM, V KATERE OBLIKE SE LAHKO ORGANIZIRA ZDRUŽENO DELO, O REGISTRSKIH POGOJIH ZA TAKE OBLIKE IN O NASTOPANJU V POSLOVNEM PROMETU (ČLENI 290 do 438);

(Konec na 2. strani)

NAČRT JAVNE RAZPRAVE O OSNUTKU ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU

Neposredni nosilec javne razprave v temeljnih organizacijah so osnovne organizacije sindikata, po krajevnih in samoupravnih interesnih skupnostih pa sindikat sodeluje s Socialistično zvezo delovnega ljudstva. Za načrtno javno razpravo in pomoč osnovnim organizacijam sindikata je pri občinskem sindikalnem svetu zadolžena komisija za družbenoekonomske odnose in samoupravljanje, razširjena s predstavniki drugih družbenopolitičnih organizacij.

Pri predsedstvu občinskega sveta je imenovan tudi politični aktiv za vsebinsko izpeljavo javne razprave.

Načrt javne razprave (z roki), ki je bil sprejet na predsedstvu občinskega sveta Zveze sindikatov:

— 7. do 8. maja so bili sestanki s predsedniki osnovnih organizacij sindikata in s sekretarji osnovnih organizacij Zveze komunistov. Na teh sestankih so bili seznanjeni z delovnim načrtom in z nalogami, ki jih morajo opraviti med javno razpravo.

— Do 20. maja naj bi bili sklicani politični aktivisti v temeljnih organizacijah; na teh aktivih je bilo potrebno imenovati delovne komisije za izdelavo analiz sedanjega stanja v razvoju samoupravnih odnosov, izdelati pripravo prehoda na novi zakon in se dogovoriti o organiziranju javne razprave o osnutku zakona.

— 28. maja je bil organiziran enodnevni seminar za politični aktiv in predsednike osnovnih organizacij sindikata.

— Do konca julija mora biti v vseh temeljnih organizacijah, krajevnih in samoupravnih interesnih skupnostih javna razprava končana.

— Do 10. avgusta bo komisija za družbenoekonomske odnose in samoupravljanje pripravila zaključno poročilo o rezultatih javne razprave za sejo občinskega sveta Zveze sindikatov, ki bo sredi septembra.

A. Otoničar

Veličina izjemnih osebnosti je v tem, da globlje doumejo družbeno-ekonomsko dogajanje in moč družbene zavesti delovnih ljudi, ki oblikuje medčloveške odnose ter da poskušajo s svojo pronicljivostjo najti smisel in cilje družbenih gibanj.

Nedvomno je ena takih osebnosti naš tovariš TITO, katerega revolucionarna prizadevanja in ideje je zgodovinski tok neizpodbitno potrdil.

Številne generacije bodo znale ceniti to, da iz leta v leto praznujemo Dan mladosti v svobodi, da sredi razdihanega majskega cvetja mladost snuje svojo srečno in ustvarjalno prihodnost.

Čestitkam delovnih ljudi tovarišu Titu ob njegovem rojstnem dnevu se pridružujemo tudi Brestovci in ostali občani.

Gospodarstvo v težavnem položaju

OCENA STANJA V GOSPODARSTVU OBČINE CERKNICA

SKUPŠČINA OBČINE CERKNICA JE NA SVOJI SEJI 29. APRILA 1976 RAZPRAVLJALA O POSLOVANJU DELOVNIH ORGANIZACIJ NA PODLAGI ZAKLJUČNIH RAČUNOV ZA LETO 1975 IN OCENILA SEDANJE STANJE GOSPODARSTVA V OBČINI. PO RAZPRAVI SO VSI ZBORI SPREJELI NASLEDNJA SKLEPA:

1. Da bi izboljšali trenutno izredno kritično stanje v poslovanju delovnih organizacij, morajo le-te znova pregledati uresničevanje stabilizacijskih načrtov in sprejeti ustrezne ukrepe.
2. Izvršni svet občine Cerknica je dolžan seznaniti Izvršni svet Skupščine SR Slovenije o stanju gospodarstva v občini predvsem z namenom, da bi čimprej skušali tudi s sistemskimi rešitvami omogočiti hitrejšo rast izvoza in oživiljanje potrošnje na domačem trgu.

V nadaljevanju objavljamo zgoščen povzetek analize gospodarstva v naši občini — iz gradiva za omenjeno sejo skupščine občine.

TEMELJNI GOSPODARSKI KAZALCI

Gospodarstvo občine Cerknica je v letu 1975 doseglo relativno slabše rezultate kot v letu 1974. V ilustracijo prikazujemo indekse gibanja nekaterih ekonomskih kategorij gospodarstva občine primerjalno z gospodarstvom republike.

Kategorije	Občina Indeks (75 : 74)	SRS (75 : 74)
Celotni dohodek	115	125
Porabljena sredstva	119	125
Dohodek	102	124
Izgube	740	220

Vir: Analiza ZR — 1975 Službe družbenega knjigovodstva podr. Ljubljana.

Relativno nizka rast naštetih ekonomskih kategorij ima za posledico zmanjšanje reproduktivne sposobnosti gospodarstva v občini Cerknica. To nam najbolj pokaže podatek o doseženi stopnji akumulacije, ki se je od leta 1974, ko je znašala 8,2 odstotka, zmanjšala v letu 1975 na 4,7 odstotka. V absolutnih zneskih to pomeni, da se je akumulacija znižala od 91 milijonov v letu 1974 na 59 milijonov v letu 1975.

STRUKTURA GOSPODARSTVA

Tako doseženi rezultati v občini so posledica strukture gospodarstva, saj predstavlja delež lesne in kovinske, predelovalne industrije 78 odstotkov celotnega gospodarskega potenciala. Poudariti moramo, da je kar 80 odstotkov proizvodnje kovinsko-predelovalne industrije namenjene potrebam lesne industrije. Znano pa je, da je lesno predelovalna industrija v težkem gospodarskem stanju, zlasti še, ker gre v občini Cerknica za pohištveno proizvodno usmerjenost. To pomeni, da gre za proizvode trajnih dobrin (Brest je največji proizvajalec pohištva v Jugoslaviji), katerih promet se v recesijskih gibanjih najbolj znižuje.

Padec povpraševanja po pohištvi v letu 1975 je pogojeval hitro naraščanje zalog gotovih izdelkov, hkrati pa je zahteval zavestno omejevanje proizvodnje. V prejšnjih letih je namreč prav večji obseg proizvodnje pasiviziral nenehno rast proizvodnih stroškov.

Omeniti moramo, da so cene pohištva zamrznjene več kot dve leti. Tako doseženi rezultati so še bolj zaostri področje delitve oseb. dohodkov, tako da beležimo v letu 1975 doslej največjo odstopanje poprečnih osebnih dohodkov lesne industrije primerjalno s povprečjem osebnih dohodkov v gospodarstvu SR Slovenije.

POMANJKANJE OBRATNIH SREDSTEV

Zmanjšanje reproduktivne sposobnosti še bolj zaostrije pomanjkanje obratnih sredstev, kar se najbolj kaže v tem, da po zaključnih računih za leto 1975 gospodarstvo občine Cerknica nima pokritih trajnih obratnih sredstev v višini 85 milijonov dinarjev, od česar odpade na pohištveno industrijo kar 59 milijonov dinarjev.

Neugodno gospodarsko stanje se v letu 1976 še bolj zaostruje, kar najbolj pokaže podatek, da je lesna industrija SR Slovenije dosegla v I. tromesečju leta 1976 le 94 odstotkov dosežene proizvodnje v enakem obdobju lani. Naša pohištvena industrija v občini pa je dosegla le 87 odstotkov lanske proizvodnje.

Zavedajoč se tega, da je v pohištveni industriji nasploh hiperprodukcija, je Brest kot nosilec gospodarske aktivnosti v občini, pričel že v letih 1974 in 1975 z delnim prestrukturiranjem proizvodnje in povečanjem izvozne usmerjenosti. Prihodnje prestrukturiranje proizvodnje pa je glede na reproduktivno nesposobnost našega gospodarstva omejeno, čeprav je to področje s srednje-

ročnim programom opredeljeno z idejnimi projekti.

REŠITVE V IZVOZU?

Gospodarstvo občine je v letu 1975 zastavilo v svojih stabilizacijskih programih hitrejšo povečanje izvoza in je tako zastavljena politika dala sadove že letos, ko se je izvoz v I. tromesečju povečal v primeri z enakim lanskim obdobjem za 79 odstotkov.

Tudi takšno povečanje izvoza ni moglo pokriti zmanjševanja prodaje na domačem trgu, tako da zaloge gotovih izdelkov še hitreje naraščajo kljub zavestnemu zniževanju proizvodnje. Da bi stanje omilili, so imele nekatere delovne organizacije tudi že delne kolektivne dopuste.

Ocenjujemo, da bo najtežje gospodarsko stanje v obdobju junij—avgust. Gospodarstvo občine bo sicer letos izvoz povečalo za 100 odstotkov, vendar bo po dinamiki ta izvoz realiziran šele po juliju. V času maj—julij, ko bodo delovne organizacije proizvajale za domače tržišče, pa bo občutno pomanjkanje sredstev zavrla normalen reprodukcijski proces. Zato bo nujno, da se razreševanju tega vprašanja dodatno pridruži tudi poslovna banka.

Opozoriti moramo, da bo dosežena raven izvoza povzročila še večji izpad v akumulaciji kot leta 1975 in s tem vplivala na reproduktivno sposobnost gospodarstva. Iz tako opredeljenega stanja pa se nujno postavljajo zahteve po oživiljanju domačega trga in boljših stimulacijah izvoza.

KJE SO REŠITVE

Da bi to dosegli, bi po naših ocenah morali nujno iskati sistemске rešitve. Naj opozorimo na nekaj elementov, ki bi po našem mnenju lahko vplivali na pozitivno rasti proizvodnje in prodaje neposredno v pohištveni in s tem posredno tudi v kovinsko predelovalni industriji.

1. Sistemsko bi bilo treba uskladiti izvozne stimulacije glede na gibanje cen doma in v svetu.
2. Zmanjšati bi bilo potrebno pogoje za potrošniške kredite.
3. Nadaljevati bi morali z zmanjševanjem stopnje prometnega davka.
4. Proučiti bi bilo treba višino obrestne mere za kreditne plasmane, ki zajemajo pomemben delež v strukturi lastne cene, v smislu njihovega znižanja.
5. Pospešiti bi bilo treba integracijska gibanja v okvirih poslovnih skupnosti za smotrnejšo delitev dela s prestrukturiranjem proizvodnje in večjo socialno varnostjo zaposlenih.

Poleg Bresta je Kovinoplastika eden izmed poglavitnih nosilcev gospodarstva v občini

Rezultati gospodarjenja in osebni dohodki

Proizvodnja nam za letošnje štirimesečno obdobje v primerjavi z lanskim enakim obdobjem kaže, da je dosežena le z 90 odstotki. Letošnji plan pa je izpolnjen s 24 odstotki.

V TP Cerknica vpliva na manjšo proizvodnjo spremenjen program. Z vključitvijo novega programa Jelka dosega nižji obseg proizvodnje predvsem na račun več vložnega dela glede na porabljena sredstva.

V TP Martinjak je videti le manjše odstopanje od plana, tudi tam na račun več vložnega dela v nove izdelke.

TLI Stari trg je pod planskimi cilji predvsem zaradi zimskih vremenskih nevarnosti, ki so onemogočile nabavo hlodovine, kar je povzročilo zastoje v proizvodnji žaganega lesa.

V TP Stari trg je manjša proizvodnja zaradi nezadovoljivega programa. Proizvodnja novega programa Savoja ne bo pokrila vseh proizvodnih kapacitet, zato je tudi odločitev za kooperacijsko sodelovanje pri proizvodnji toaletnega programa umestna.

V TIP Podskrajnik bistveno ne zaostajajo za planskimi cilji, kar je glede na uvajanje nove proizvodnje kar zadovoljivo.

Na prodajnem področju nam primerjava z enakim lanskim obdobjem prikazuje indeks 108. Letošnji plan prodaje pa je izpolnjen le z 19 odstotki.

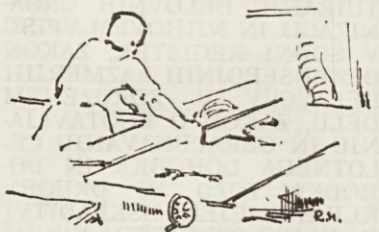
Na področju izvoza smo dosegli zadovoljive uspehe, saj nam primerjava z enakim lanskim obdobjem prikazuje indeks 166. Največji je izvoz v TP Martinjak in TLI Stari trg.

Osebni dohodki na zaposlenega so v primerjavi z enakim lanskim obdobjem porasli za 11 odstotkov. Glede na naše proizvodne in prodajne rezultate vidimo, da ne dosegamo planskih ciljev, osebni dohodki pa so se povečali. Zato so organi upravljanja posebej sklenili, da osebni dohodki ne smejo odstopati od planskih meril.

Naš sedanji način izplačila osebnih dohodkov temelji le na doseženi vrednosti proizvodnje. Takšen način nagrajevanja pa je zelo enostranski in je nujno, da ga dopolnimo tudi s prodajnimi uspehi.

V pripravi so nova merila za izračunavanje osebnih dohodkov, ki bodo upoštevala tudi ostale vplive na rezultat gospodarjenja, ne samo proizvodnjo.

Z. Prudič

TUDI TO SE ZGODI

Vabila za preteklo sejo Sveta komunistov SOZD Slovenijales so včeraj le prišla v našo delovno organizacijo. Kljub popolnemu naslovu so zajeto kuvertu poslali na Francosko, v znamenito mesto BREST, kjer pa so takoj ugotovili, da je 61380 CERKNICA v Jugoslaviji.

Odločanje pomeni tudi odgovornost

(Nadaljevanje s 1. strani)

— CETRTI DEL UREJA POSTOPKE IN OBLIKE, S POMOCJO KATERIH DELAVCI URESNICUJEJO SVOJE SAMOUPRAVNE PRAVICE, VSEBUJE DOLOČILA O ORGANIH UPRAVLJANJA TER O NJIHOVIH IZVRŠILNIH IN POSLOVODNIH ORGANIH, O OBVEŠČANJU, O SAMOUPRAVNI DELAVSKI KONTROLI TER O NEKATERIH DRUGIH SAMOUPRAVNIH PRAVICAH, DOLŽNOSTIH IN ODGOVORNOSTIH (ČLENI 439 do 524);

— PETI DEL POSTAVLJA SANKCIJE, TO JE, KAZNI ZA KRŠILCE DOLOČIL ZAKONA;

— ŠESTI DEL UREJA POSAMEZNA VPRAŠANJA, KI BODO NASTALA PRI PREHODU K UPORABI NOVEGA ZAKONA.

Ne glede na opisano sestavo zakona pa lahko ugotovimo, da ima zakon v bistvu poleg načel še tri organske celote:

— Prva obsega določila o celovitih razmerjih, ki nastajajo pri pridobivanju dohodka, pri njegovi delitvi in razporejanju, pri

urejanju medsebojnih razmerij v združenem delu vključno z upravljanjem družbenih sredstev.

— Druga se podrobno spušča v oblike, v katerih se samoupravno organizira združeno delo. V njej so osnovna izhodišča o temeljnih organizacijah, o delovni organizaciji in o sestavljeni organizaciji združenega dela ter o drugih oblikah združevanja dela in sredstev s temeljnim orisom družbeno-ekonomskih ter pravnih pogojev in posledic, ki spremljajo takšno združevanje.

— Tretja celota določa konkretne oblike in načine odločanja z očitnim namenom: približati vse večjemu številu delavcev osveščeno in smiselno odločanje o zadevah, ki zadevajo njihove temeljne interese.

Današnji, za večino bralcev verjetno dokaj suhoparni prikaz zgradbe osnutka zakona je bil potreben zato, da si bomo v prihodnjih številkah Obzornika lahko približje ogledali vsako izmed omenjenih celot in pri tem nakazali novosti, ki jih osnutek predlaga.

Z. Zabukovec

Furnirnica v Tovarni pohištva Cerknica — največji TOZD Bresta

Znova razčistiti temeljna razmerja

PRED NOVIM SPORAZUMOM O ZDRUŽITVI V SOZD SLOVENIJALES

Sestavljena organizacija združenega dela pomeni v naši zakonodaji in seveda tudi v praksi novo obliko samoupravnega organiziranja združenega dela. V obdobju od sprejetja ustavnih dopolnil in kasneje nove ustave smo SOZD skušali oblikovati v skladu z določili zakona o konstituiranju organizacij združenega dela in njihovem vpisu v sodni register. Žal je ta predpis pustil nerešenih vrsto vprašanj.

Zato smo tudi v SOZD Slovenijales-trgovina in proizvodnja, ki je bila oblikovana s podpisom sporazuma v Idriji 20. marca 1974 pustili odprtih precej pomembnih razmerij, tako da SOZD ni mogla zaživeti v smislu ustavnih določil. Posebej je bilo opazno, da v sporazumu niso bili razčlenjeni urejeni dohodkovni odnosi med zainteresiranimi delovnimi organizacijami. Prav tako ni bil ustrežno izoblikovan sistem skupnega planiranja.

Na zahtevo poslovnega odbora je posebna skupina strokovnih delavcev dobila nalogo, da prouči dosedanje pomanjkljivosti samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD in pripravi izhodišča za izdelavo in sprejem novega. Sredi maja je bilo delo v prvi fazi opravljeno. Skupina je predložila Svetu komunistov SOZD osnutek nekaterih temeljnih podlag za oblikovanje novega samoupravnega sporazuma o združenju dela in sredstev v SOZD Slovenijales.

Na podlagi dejstev, ki smo jim bila priča v dosedanjem življenju SOZD, skuša gradivo ob osnutku zakona o združenem delu argumentirano utemeljiti predloge za združevanje, ki naj bi bili osnova za prihodnje razprave in oblikovanje najboljših inčac, ki bi omogočile delovanje SOZD v interesu skladnega razvoja vseh njenih članic.

Vsebina gradiva izhaja iz opredeljenih ciljev združevanja v sestavljeno organizacijo. Ti so bili doslej razmeroma najbolj skromno obdelani, na kar smo v Brestu dokaj vztrajno opozarjali. V nadaljevanju gradivo opozarja tudi na nekatere potrebne organizacijske in statusne spremembe dosedanjih organizacij združenega dela, ki so povezane v okviru SOZD, na povezovanje z gozdarstvom, na organizacijsko zasnovo strokovnega dela za SOZD ter na organizacijo samoupravljanja v SOZD.

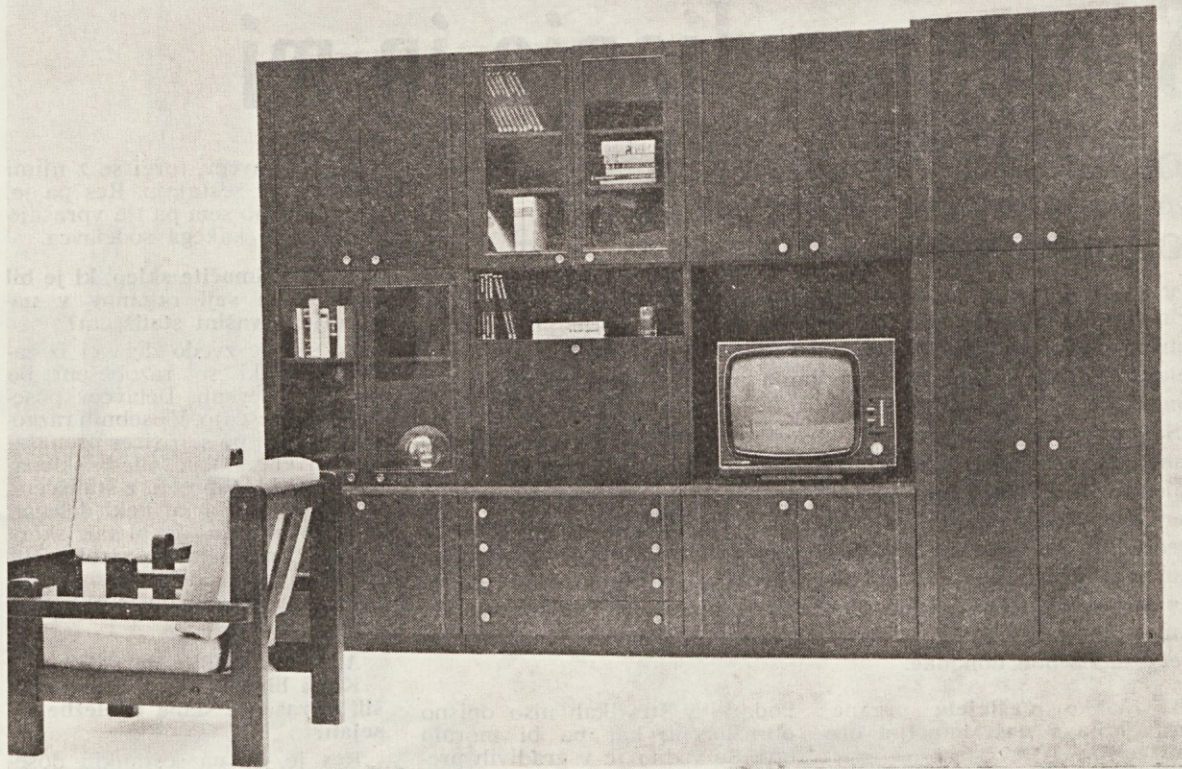
Posebno poglavje je posvečeno tudi planiranju v pogojih sestavljene organizacije.

Gradivo, ki smo ga pravkar skopo opisali, bo še enkrat pre-

gledala posebna komisija, ki jo je imenoval Svet komunistov SOZD, nakar bo predloženo delavskemu svetu SOZD. Po obravnavi ga bo le-ta z morebitnimi popravki dal kot teze za oblikovanje novega sporazuma v javno razpravo vsem delovnim organizacijam, članicam SOZD oziroma njihovim temeljnim organizacijam. Po zaključeni javni razpravi bo treba takoj pričeti z delom za izdelavo osnutka novega sporazuma o združitvi. Po priporočilu Sveta komunistov naj bi bil sporazum sprejet še letos.

S podrobnejšo vsebino temeljnih izhodišč se bomo seznanili med javno razpravo.

Z. Zabukovec

Novost iz Brestovega proizvodnega programa — regal JELKA

Majski pohištveni sejem v Kjöbenhavnju

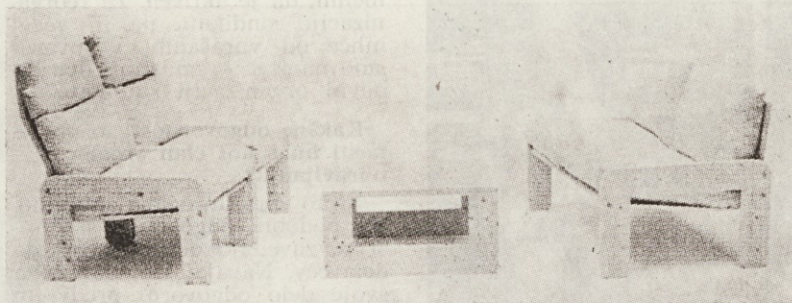
»Sejm bil je živ...« — To je resnična podoba letošnjega skandinavskega pohištvenega salona, ki je bil v Kjöbenhavnju med 12. in 16. majem. Vsakdanji vrvež v novih razstavnih prostorih Bella Center je očitoval ne samo običajno radovednost za vrhunske dosežke skandinavskega pohištva, ampak je obetal tudi dobre komercialne posle, kar se je nekaterim res izpolnilo.

Samih razstavljenih izdelkov ni potrebno posebej opisovati oziroma predstavljati, ker že prislovična skandinavski kvaliteta v designu, dognanosti, izdelavi in površinski obdelavi nima resnejše konkurence v svetu. Osnovna elementa, ki se znova pojavljata v ospredju, sta funkcionalnost kosovnega pohištva in udobnost sedežnih garnitur. Klasičnih dnevnih sob v našem pojmovanju sploh ni videti in ne spominjam se, da bi kdajkoli na dosedanjih štirih skandinavskih sejmih videl kakšno garderobno omaro.

Skoraj vsi razstavljeni izdelki so iz masivnega lesa, le redko kot osnovno surovino uporabljajo kaj drugega. Že tretje leto prednjači masivni bor, ki je sedaj lahko že krepko grčav, pa tudi plavilo v njem imajo za okras. Masivni hrast modno peša, še vedno pa je priljubljen masivni teak. Zelo zanimiva je ugotovitev skandinavskega marketinga, da so pohištveni elementi, narejeni iz iverke, stvar preteklosti in jih večji del uporabljajo le za otroške sobe. V isti anketi predstavnik firme Innovator (mimogrede — tej firmi izvaža tudi Brest) ugotavlja, da sodobni tempo življenja, sivi beton, velike prometne žile, mestni hrup in kompjuterska histrija toliko utrujajo človeka, da si v svojem prostem času želi umirjene domačnosti ob masivnem pohištvu, ki naj v

videzu čimbolj ohrani svojo naravnost.

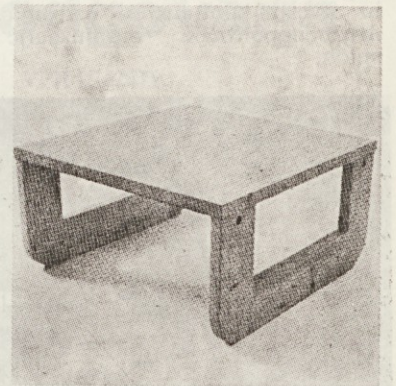
Majski sejem v Kjöbenhavnju je prikaz pohištvenih dosežkov izključno nordijskih dežel — Danske, Švedske, Norveške, Finske in Islandije. Hkrati je v sosednjem švedskem Malmöju razstava pohištva tistih evropskih

dežel, ki so zainteresirane za trgovanje s Skandinavci. Mednje sodi tudi Jugoslavija, ki z Exportdromom in Šipadom, letos pa tudi z Jugodromom, že vrsto let prikazuje izdelke naše pohištvene industrije. Slovenijales na tej manifestaciji ne sodeluje, čeprav ima edini predstavništvo v Kjöbenhavnju in ima s Skandinavijo

med pohištveniki tudi največji promet.

Vloga Bresta je na skandinavskem tržišču dokaj pomembna, saj ima izvoz masivnih sedežnih garnitur (Planica, Biri set), jedilnih garnitur (Canada oziroma Snežnik) in toaletnega programa za opremo kopalnic tudi v celotnem Brestovem izvozu pomemben delež. Kot nov izvozni izdelek se pojavljajo masivne mizne plošče, stranice klubskih miz in stranice foteljev iz jelovine, proizvod Tovarne lesnih izdelkov Stari trg (glej fotografiji).

Za izvoz v Skandinavijo

in ploskovnega pohištva, naj si bo v Skandinavijo ali v ostali zahodni konvertibilni svet, predvsem zaradi nizko dosegljivih cen, ki za našo proizvodnjo niso vzpodbudne.

Naj na kratko povzamemo: Še naprej se nam za ta del sveta obetajo dobre izvozne možnosti za masivno pohištvo. Asortiman bomo poskušali še razširiti, pa tudi zanimanja za naročilniški sistem ne bomo odklanjali. Za prihodnje leto si obetamo nov toaletni program, tako da večletno sodelovanje z Dansko v tem pogledu ne bo prekinjeno. Za dobro prodajo pa je pomembna nenehna prisotnost in neposredni stiki s kupci ob obiskih na sejmih, salonih in razstavah.

I. Lavrenčič

Planiranje terja trajno delo

V javni razpravi sta dva pomembna dokumenta. Dopolnitev letnega plana zastavlja dodatne naloge. Ohraniti stopnjo rasti v proizvodnji. Vse moči usmeriti za dosego proizvodnega načrta. Nadaljevati z izvoznimi posli. V javni razpravi tudi srednjeročni program. Opredeljena tudi ustvarjanje in delitev dohodka.

Zastavljeni planski cilji celovitega reprodukcijskega procesa so za leto 1976 temeljili na dokaj visoki in dinamični stopnji proizvodne rasti. Pogojeni so bili tudi s prodajo zlasti pohištva na domačem trgu.

Doseženi rezultati v letošnjem prvem tromesečju kažejo po posameznih temeljnih organizacijah bistvene spremembe proizvodnega asortimana, kar vpliva na strukturne spremembe v obsegu proizvodnje, prodaje, delitve dohodka in na višino ter vire financiranja obratnih sredstev. Uveljavljanje zakonskih določil o zagotovitvi plačil med uporabniki družbenega premoženja, ki se uporablja od 1. aprila, je poleg ostalih dejavnikov pogojevalo zastoje v prodaji na domačem trgu, osredotočenje nabav v trgovskih organizacijah in

prenos zalog iz trgovin na proizvodnjo.

Manjši obseg prodaje vpliva na povečanje zalog gotovih izdelkov, kar se v končnem učinku pokaže tudi v manjšem obsegu proizvodnje. Tako bi morala vsaka temeljna organizacija v prvem tromesečju izpolniti 25 odstotkov letnega plana proizvodnje, dejansko pa se izpolnjevanje po posameznih temeljnih organizacijah giblje od 18 do 23,5 odstotka.

Omenjeni dejavniki zahtevajo spremembo posameznih kazalcev v letnem planu in postavitev realnih ciljev.

Izpad proizvodnje in prodaje v prvem tromesečju vpliva na dopolnitev letnega plana. Obseg prodaje smo znova ocenili po posameznih mesecih in temeljnih

organizacijah. Ocene prodaje v izvoz so optimistične in kažejo, da bodo planski cilji v celoti izpolnjeni.

Vendar moramo opozoriti, da večji izvoz ne more nadomestiti izpada prodaje na domačem trgu. Skupna ocena prodaje za leto 1976 pa kaže, da bo letni obseg prodaje presegel prodajo iz leta 1975 za 36 odstotkov.

Z zmanjševanjem obsega prodaje se seveda zmanjšujeta tudi celotni prihodek, pa tudi dohodek delovne organizacije. Zato smo v dopolnitvi letnega plana predvideli gibanje osebnih dohodkov skladno z rezultati gospodarjenja. Posebej je poudarjena skrb za čim boljše in ekonomično gospodarjenje, izpopolnjevanje zastavljenih stabilizacijskih ciljev in stalno preverjanje gospodarske aktivnosti. Pri tem ne smemo pozabiti na obveščanje delavcev o vseh rezultatih poslovanja in na iskanje najugodnejših rešitev.

(Konec na 4. strani)

Predvidoma bo za letošnji občinski praznik v snežniških gozdovih postavljen veličasten spomenik partizanskim bolničnicam. Ob TLI Stari trg spomenik že nastaja...

Samoupravljanje in mi

TOKRAT SMO SPREGOVORILI O SAMOUPRAVNI ORGANIZIRANOSTI V TOZD TOVARNA POHIŠTVA CERKNICA

V Tovarni pohišstva Cerknica smo se odločili, da bomo odkrito in kritično ugotavljali, kako je organizirano samoupravljanje in ali ustreza potrebam temeljne organizacije. Ugotavljali smo tudi, kako delegati in člani organov upravljanja poznajo pristojnosti teh organov.

S tem v zvezi smo zastavili nekaj vprašanj delegatom oziroma članom organov upravljanja. Na vprašanja so odgovarjali: Valentin Šubic in Iztok Likar člana sveta za kadrovske zadeve, Bernarda Petrič, delegat delavskega sveta TOZD, Alojz Mramor, predsednik komisije za družbeno samozaščito, Tone Širaj, delegat skupnega delavskega sveta, Valči Obreza, član samoupravne delavske kontrole, Franc Brence, član poslovnega sveta, Fani Petkovšek, namestnik predsednika poslovnega sveta in Tončka Ivančič, član sveta za osebne dohodke.

Ali lahko naštejete organe upravljanja v naši temeljni organizaciji?

Na to vprašanje nismo dobili popolnih odgovorov, le v nekaj primerih so anketiranci znali našteti samoupravne organe in komisije.

Pri naštevanju organov upravljanja so nekateri navajali med organe upravljanja tudi sindikat in Zvezo komunistov oziroma družbenopolitične organizacije sploh.

Podatki v številkah niso opisno obrazloženi, kar pa bi moralo biti. Se vedno je v gradivih preveč takih izrazov, ki jih ne razumemo, pravijo anketiranci. Gradivo za sestanke naj bo zgoščeno na bistvena vprašanja. Ob tem pa naj bodo predlagane tudi rešitve, ki so lahko v več inačicah.

Ko odločate na organih upravljanja, ali odločate po lastnem preudarku ali na podlagi mnenja direktorja ali na podlagi stališč

Razgovor teče o samoupravni organiziranosti

Na kateri organ upravljanja bi vložili zahtevek za preizkus odločitve o vaši pravici, če bi vam bil na primer napačno obračunan osebni dohodek?

Na to vprašanje so bili odgovori tako različni, da iz tega lahko sklepamo, kako je znanje o pristojnostih posameznih organov upravljanja premajhno, zlasti še, ko gre za delavce, ki delujejo na področju samoupravljanja. Nekateri anketiranci bi se pritožili zaradi napačno obračunanega osebnega dohodka na sindikat, na delavsko kontrolo, tretji na delavski svet in tako naprej. V dveh primerih smo dobili odgovor, da bi se pritožili na svet za osebne dohodke in če bi bilo treba, še na delavski svet.

Ali dobite vabilo za seje organov upravljanja pravočasno?

Vabila za seje in sestanke dobijo v glavnem pravočasno. So pa primeri, ko so organi sklicani na hitro in celo brez gradiva. Zlasti je to pogosto pri sklicevanju sveta za osebne dohodke in sveta za kadrovske zadeve.

Vsi, ki so odgovarjali, menijo, da se je treba, kolikor je moč, izogibati takšnemu sklicevanju »na naglico«.

Ali je gradivo, ki ga prejmete skupaj z vabilom dovolj informativno?

Gradivo za seje največkrat dobijo. Zgodi pa se, da ga za kakšno točko tudi ni. Gradivo za seje pojm anketirancev preobsežno.

stališč delavcev, torej se z njimi vnaprej ne sestajajo. Res pa je, da pred sejo sem pa tja vprašajo za mnenje kakega sodelavca.

Kako tolmačite sklep, ki je bil sprejet na seji organov v nasprotju z vašim stališčem?

Za sklepe zvedo delavci iz zapisnikov, ki so razobešeni po oglasnih deskah. Delavcev posebej ne obveščajo. V osebnih razgovorih takoj po seji prenašajo bistvene sklepe. Glede sklepa, ki je bil v nasprotju z stališčem, ki ga je zagovarjal neki delegat, pa se zavedajo, da bi tak sklep morali zagovarjati, ga tolmačiti tako, da bi ga delavci razumeli, pripominjamo pa, da je to včasih zelo težko.

Ali redno hodite na seje? Kako bi po vašem mnenju rešili vprašanje slabe udeležbe na sejah?

Res je, da na sestankih dosežemo komaj nekaj čez polovično udeležbo. Zato pa je več vzrokov: oddaljenost stalnega bivališča, delo v neposredni proizvodnji, družinske razmere (varstvo otrok), dolgi sestanki, nezaupanje, užaljenost, pa tudi neaktivnosti in neodgovornost nekaterih delegatov.

Vsi anketiranci so bili edini v tem, da je treba tiste delegate, ki malomarno opravljajo funkcijo, odpoklicati po postopku, ki velja za odpoklic. Sicer pa so bili anketiranci mnenja, da je treba doseči tako obnašanje delegatov, da bodo morebitne odsotnosti vedno utemeljeno opravičevali. Vsekakor pa je treba spremljati aktivnost delegatov.

Ali je sindikat aktiven? Sindikat ni dovolj aktiven! Takšnega mnenja je bilo šest anketirancev, medtem ko so ostali menili, da je aktiven. Za reorganizacijo sindikata pa ni vedel nihče od vprašanih; v tovarni smo namreč organizirali dve osnovni organizaciji sindikata.

Kakšne odgovornosti in obveznosti imaš kot član organa upravljanja?

Na to vprašanje smo dobili dokaj podobne odgovore. Vsi vprašani se zavedajo odgovornosti do delavcev. Navajali so, da so za svoje delo odgovorni predvsem organu, zboru delavcev ali skupini delavcev, ki jih je delegirala, odgovorni pa tudi širši družbeni skupnosti.

Iz razgovorov z delavci, ki so sodelovali lahko zaključimo, da je samoupravljanje v naši temeljni organizaciji ustrezno organizirano in da je zato dobilo vsebinsko vlogo, ki je povsem v skladu z ustavnimi določili. Res pa je, da bo potrebno še marsi-

V začetku maja je bil za člane organov upravljanja organiziran seminar o vodenju sestankov. Seminar je bil organiziran zato, ker ugotavljamo, da so sestanki predolgi in nekonstruktivni. Sestanki so predolgi zlasti zato, ker se ne držimo dogovorjenega dnevnega reda. Po drugi strani pa pod zadnjo točko »razno«, načenjamo vsa mogoča vprašanja, naj bodo v pristojnosti tega ali onega organa.

Ob vsem tem pa je tudi res, da je treba sestanke racionalizirati s temeljitejšo pripravo. Brez dvoma pa je uspeh sestanka odvisen od tistega, ki sestanek vodi.

S sestanka sindikalne skupine v TP Cerknica

kaj izpopolniti, da bo sistem upravljanja zaživel tako, da bodo delavci resnično odločali prek delegatov in delegacij tako kot je zapisano v samoupravnem sporazumu in statutu temeljne organizacije združenega dela.

Ob tem pa je tudi res, da so uspehi dela organov upravljanja v mnogočem odvisni od pravilne izbire delegatov, pa tudi od oblik dela na organih. Brez dvoma bo potrebno samoupravljanje poglobiti tako, da bodo zlasti delegati v delavskem svetu delovali na osnovi stališč delavcev, ki so jih izvolili in da bodo odgovarjali za svoje delo delavcem. Delegat bo moral obveščati delavce o svojem delu v organu in o delu organa, tako kot je določeno v statutu.

Vsekakor bo treba še v večji meri zagotoviti, da bodo delavci redno, pravočasno, popolno ter vsebinsko in oblikovno na primeren način obveščeni o celotnem poslovanju temeljne organizacije.

Prav gotovo bo moral pri tem odigrati veliko vlogo sindikat, saj je prav na tem področju čutili premalo aktivnosti sindikata. In prav na to so mislili delavci, ki so odgovarjali na vprašanja, ko so ocenjevali delavnost sindikata.

Več pozornosti bo torej treba posvetiti samoupravnemu izobraževanju vseh nas, saj bo večja družbena in samoupravna zavest prav gotovo pospešila proces, ki smo ga začeli po sprejetju nove ustave.

Gradivo pripravil: J. Klančar

PRIPRAVA SPORAZUMA O DELITVI DOHODKA IN OSEBNIH DOHODKOV

Osnutek samoupravnega sporazuma o delitvi dohodka in osebnih dohodkov je v pripravi. Da bi se že v pripravo osnutka sporazuma lahko vključilo čimveč delavcev BRESTA in bi se tako izoblikovala za večino sprejemljiva stališča, so bila vsem temeljnim organizacijam in Skupnim dejavnostim posredovana nekatera vprašanja s področja delitve, ki so se med uporabo dosedanjega sporazuma najpogosteje pojavljala.

Iz gradiva je videti, da je razprava potekala po delovnih enotah ali sindikalnih skupinah. Ugotavljamo, da imajo delavci o večini vprašanih enotno mnenje, kar bo omogočilo, da bodo že v osnutku upoštewane želje večine.

Seveda pa pri nekaterih vprašanjih ne moremo mimo predpisov, ki zavezujejo, da vsi rešujemo posamezna določila na enak način.

Delo pri osnutku samoupravnega sporazuma o delitvi dohodka in osebnih dohodkov je intenzivno, zato pričakujemo, da bo že v najkrajšem mogočem času prišel tudi v širšo javno razpravo.

J. ŠKRLJ

Planiranje terja trajno delo

(Nadaljevanje s 3. strani)

Že v februarju sta bila izdelana tudi osnutek srednjeročnega načrta in samoupravni sporazum o temeljnih srednjeročnega načrta. Javna razprava je pokazala, da je potrebno opredeliti prednostni red investicijskih vlaganj. Pozitivno so bili ocenjeni premi-

sti. V dogovarjanju in vsklajevanju aktivnosti med posameznimi temeljnimi organizacijami, sodelovanje s krajevnimi skupnostmi in s posameznimi interesnimi skupnostmi. Potrebno pa je večje sodelovanje in obojestranskih spodbud za skladno planiranje in poslovanje interesnih skupnosti.

Se vedno zaostaja usklajevanje na ravni SOZD, medtem ko je poraba surovin v okviru regije skoraj v celoti usklajena.

V srednjeročnem načrtu je opredeljen dohodek po sedanjih ocenah na realnih osnovah. Prav tako je opredeljena njegova delitev z vsemi dejavniki, ki vplivajo na njegovo realizacijo. Odločitve o tej delitvi pa so po temeljnih organizacijah.

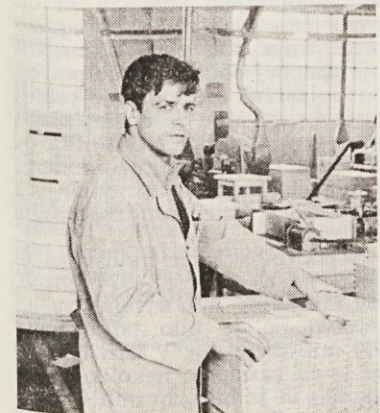
Delitev in ustvarjanje dohodka sta v srednjeročnem načrtu pripravljena v skladu z osnutkom zakona o združenem delu. Zato bo pomembno povezati javno razpravo o osnutku tega zakona s predlogom srednjeročnega načrta. Ta primerjava je pomembna tudi zaradi nakazanih poti razvoja in dograjevanja samoupravnih odnosov, oblikovanja novih temeljnih organizacij in prihodnje dejavnosti za delna prestrukturiranja v proizvodnem procesu. V načrtu so nakazane tudi smeri dograjevanja dohodkovnih odnosov v delovni organizaciji ter pota k prihodnji horizontalni in vertikalni povezavi naše delovne organizacije.

B. Mišič

NAŠI LJUDJE

Anton Obreza se je rodil 1941. leta v Dolenji vasi pri Cerknici. Je eden izmed mlajših delavcev v Tovarni lesnih izdelkov Stari trg in je tudi zelo prizadeven družbenopolitični delavec. Dela kot instruktor v stolarni. Prav zaradi njegove sedanje aktivnosti in prizadevnosti sem ga povabil na razgovor za našo stalno rubriko NAŠI LJUDJE. Privolil je s pripombo, da bi bil prav gotovo primernejši kakšen izmed starejših delavcev, nato pa je začel pripovedovati:

»Sem iz delavske družine; oba moja starša sta popolna proletarca. V očetovi družini je bilo trinajst otrok. Oba sta bila borca v narodnoosvobodilni vojni. Med vojno in še nekaj časa nato smo

stanovali v Dolenji vasi. Po vojni pa smo se večkrat selili. Tako sem osnovno šolo začel v Cerknici, nadaljeval v Grahovem in končal v Starem trgu. Rad bi šel študirat naprej, pa zaradi šel študirati naprej, pa zaradi študija težav nisem mogel. Za-

to sem se odločil, da bom šel v uk za mizarja v Gaber — sedanjo Tovarno pohištva Stari trg.

Že kot vajenc sem bil leta 1958 sprejet v Zvezo komunistov. Deloval sem v mladinski organizaciji kot sekretar občinskega komiteja tedanje občine Loška dolina. Štiri leta sem bil tudi učitelj glasbe v Glasbeni šoli na Rakeku. Na Marotu pa sem se zaposlil takoj, ko je bila ustanovljena stolarna — leta 1968.

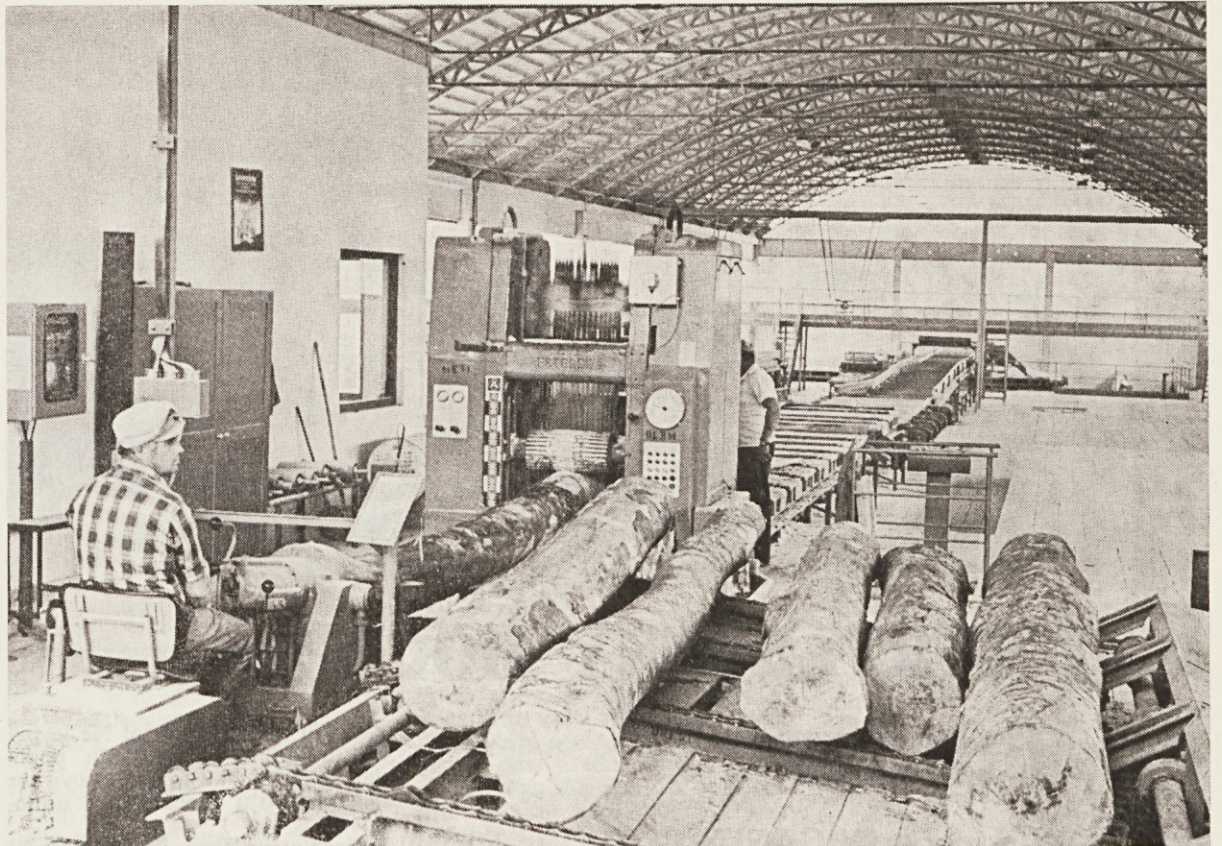
Sedaj je sekretar osnovne organizacije Zveze komunistov v Tovarni lesnih izdelkov. Zato sem mu zastavil še vprašanje, kaj meni o družbenopolitični aktivnosti v naši temeljni organizaciji.

»Družbena aktivnost je odvisna od zavesti ljudi in seveda od prizadevnosti nas vseh. Naš novi sistem pa moramo graditi z dejanji. Premalo je samo govoriti. Delavci cenijo dejanja. Samo z besedami premalo storimo. Decentralizacija upravljanja je po novi ustavi tako urejena, da bi moral vsak po svojih močeh vplivati na hitrejši napredek.»

O družbenopolitični aktivnosti bi lahko še veliko govorila, saj ves živi z našim družbenopolitičnim življenjem. A povprašal sem ga še o njegovem zasebnem življenju in če ima morda kakšnega konjička za razvedrilo.

»Glasba mi je še vedno pri srcu. Rad jo poslušam, čeprav se sedaj s poučevanjem ne ukvarjam več. Imam pa tudi dva majhna otroka, katerima moram posvečati velik del svojega prostega časa, saj sva oba z ženo v službi.«

M. Šepce

Kot je znano, je pričela žagalnica v Tovarni lesnih izdelkov Stari trg s poskusnim obratovanjem oktobra lani. Ob poskusnem obratovanju pa so začele prihajati na dan tudi različne manjše ali večje pomanjkljivosti pri napravah, bodisi uvoženih bodisi na napravah domačih proizvajalcev. Napake smo odpravljali sproti ali pa na zahtevo posameznih inšpektorjev. Za posamezne naprave (transporterji), smo morali uveljavljati tudi reklamacije.

Poudariti je treba, da so danes še posebno velike zahteve po varnosti pri delu, po varnosti človeka — delavca. Zato je bil organiziran tudi tečaj za delo z napravami in za varnost pri delu. Lahko rečemo, da so delavci sedaj usposobljeni za delo na novi sodobni žagalnici. Odpravljene so tudi pomanjkljivosti in posamezne inšpekcije so dovolile obratovanje.

Ing. Jože Majerle, ki vodi prevzem, je povedal, da so preostale še nekatere podrobnosti in pa pregled sanitarne inšpekcije. Če ne bo bistvenih pripomb, preostane samo še, da nam ustrežni organ skupščina občine izda uporabno dovoljenje.

J. Poje

Pravnik odgovarja

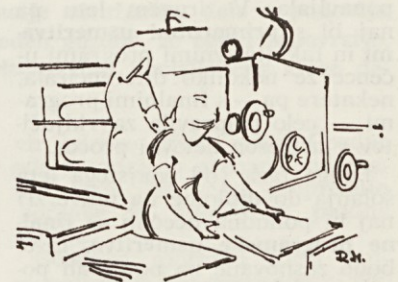
VPRAŠANJE:

V naši temeljni organizaciji večkrat opravljam nadure. Običajno je to enkrat mesečno. Po dogovoru se takšne ure koristijo kot dopust. V časopisu sem bral obrazložitev, da tudi pri koriščenju ur pripada 50 odstotkov kot pri plačilu nadur. Prosim, da obrazložite, kako je to urejeno v naši delovni organizaciji.

ODGOVOR:

Po 78. členu Samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev v združ. delu je v primerih, ko nastopijo pogoji, zaradi katerih bi bilo dovoljeno uvesti delo prek polnega delovnega časa ali zaradi drugih objektivnih okoliščin, dopustno prerazporediti delovni čas v okviru 42 — urnega delovnega tedna oziroma ustreznega mesečnega delovnega časa.

V tretjem odstavku istega člena je še določeno, da v primeru nesoglasja kakšne enote ali posameznega delavca, lahko leta vloži zahtevo za preizkus odločitve o njegovi pravici. O tako vloženi zahtevi odloča delavski svet, vendar je izredno določeno, da vložena zahteva ne zadrži izvršitve.

Iz pojasnjene ureditve lahko povzamemo, da gre za omenjene razporeditve v primerih, ko se pojavijo bolj ali manj pričakovane takšne okoliščine, v katerih je smotno prerazporediti delovni čas.

Videti je, da gre tudi v vašem primeru za prerazporeditev delovnega časa, zlasti ker se taki primeri pojavljajo nekako periodično (enkrat mesečno) in glede na to, da zaradi več opravljenih ur kasneje ostanete doma. Iz tega izhaja, da število ur, ki jih opravite, ne presega s samoupravnim sporazumom določenih 42 ur tedensko, zato vam ne pripada 50-odstotno »povečanje koriščenja«, saj v danem primeru ne gre za delo, daljše od polnega delovnega časa.

Z. Zabukovec

O srednjeročnem programu

S KONFERENCE KOMUNISTOV BRESTA

11. maja je bila konferenca komunistov Bresta, na kateri so bili prisotni tudi predstavniki drugih družbenopolitičnih organizacij. Beseda na tem zboru je tekla o srednjeročnem programu razvoja Bresta in o organizaciji javne razprave osnutka zakona o združenem delu. Namesto običajnega poročila s konference objavljamo pomembnejše zaključke, ki so jih na njej sprejeli.

— Komunisti Bresta podpirajo zastavljene cilje v srednjeročnem programu razvoja Bresta za obdobje 1976—1980. Ob tem se zdajo, naj bo srednjeročni program vsklajen tudi s splošnimi družbenimi interesi.

— Komunisti se morajo nenehno prizadevati, da bodo skupno sprejeti razvojni programi zagotovili vsklajevanje in večje izkoriščanje proizvodnih kapacitet.

— Prizadevati si morajo, da bo združevanje dela in sredstev omogočilo doseganje zastavljenih razvojnih programov, s čimer bi dosegali tudi večji dohodek kot rezultat skupno vložene dela.

— Naša kadrovska politika mora izvirati iz zastavljenih razvojnih ciljev. To je treba upoštevati tudi ob sodelovanju pri organiziranju usmerjenega izobraževanja.

— Predlog srednjeročnega programa razvoja bo v javni razpravi do konca maja, vendar ga bo treba tudi v prihodnje nenehno dograjevati na vseh področjih, ker bomo le tako prispevali svoj delež k poglobljanju družbeno-ekonomskega razvoja.

— Na eni izmed prihodnjih konferenc komunistov Bresta je potrebno celovito obravnavati kadrovske politike.

— Pospesiti je treba reorganizacijo skupnih dejavnosti, pri čemer se zlasti postavlja vprašanje razvojne službe in marketinga. Če le-teh ni mogoče organizirati v okviru naše del. organizacije, je potrebno angažirati ustrezne ustanove izven nje.

Vsi komunisti, zlasti na vodilnih delovnih mestih si morajo prizadevati za dosledno usklajevanje višine izplačanih osebnih dohodkov z rezultati gospodarjenja.

— Komunisti podpirajo prizadevanje o reorganizaciji v okviru SOZD Slovenijales, s katero bi se manjše delovne organizacije priključile večjim v smislu združevanja dela.

— V okviru delovne organizacije je treba težiti za čimvečjo specializacijo in smotrno delitev dela med temeljnimi organizacijami.

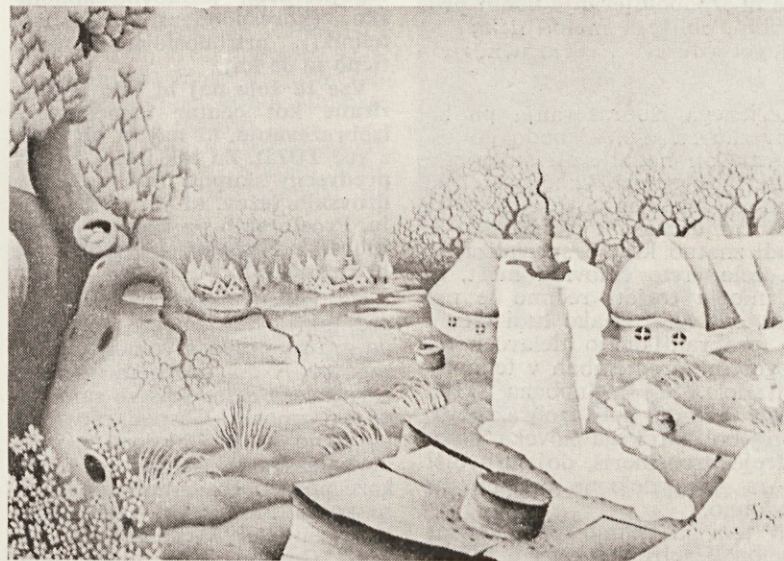
— Če bo ekonomska analiza pokazala za utemeljeno, naj bi na Brestu organizirali nove temeljne organizacije: iz sedanje temeljne organizacije TP Martinjak naj bi organizirali dve temeljni organizaciji, in sicer TOZD masivno pohištvo in TOZD tapetništvo; iz delovne skupnosti Skupnih dejavnosti naj bi izločili in organizirali kot nove temeljne organizacije naslednje enote: centralno skladišče pohištva, špedicijo, transport in trgovsko mrežo kot eno TOZD, sektor AOP kot eno TOZD; iz delovne skupnosti Skupnih dejavnosti naj bi izločili obrat družbene prehrane, njene funkcije in delavce pa statusno združili v okviru posameznih TOZD; vse ostale administrativne, strokovne in druge pomožne dejavnosti naj bi organizirali v delovno skupnost Skupnih dejavnosti.

— Prizadevati si moramo za dosledno izpolnjevanje planskih ciljev, sicer bodo nastopile resne težave pri oblikovanju mase za osebne dohodke in izplačevanju le-teh.

— Izdelati je treba kritično analizo in oceno sedanjega razvoja samoupravnih odnosov na Brestu.

Nametani so najpomembnejši zaključki konference Brestovih komunistov, ki pa neposredno opredeljuje njihovo delo v prihodnjem obdobju.

J. Klančar

Srečanje z naivci

Ljubiteljem naivne umetnosti se zadnji majski teden obeta izjemen dogodek. Vrata Brestovega Salona pohištva bomo odprli mlademu naivcu iz okolice Hlebin, ki sedaj služi vojaško obveznost v Postojni.

Mladi umetnik je visoko cenjen zlasti v sosednji Italiji, saj je imel nič manj kot deset samostojnih in več skupinskih razstav. Matteo B. Lugarić, tako se mladi umetnik imenuje, je značilen predstavnik naivcev, ki jih poznamo kot umetnike tako imenovane »hlebinske šole«. Lugarić sam sicer poudarja, da take šole ni in da mladi tam pač tako slikajo. Toda sloves Generaliča in drugih, ki so slavo Hlebin ponesli po vsem svetu, to Lugarićevo trditev prav gotovo zanika.

Hlebinska šola slej kot prej živi, pogojena pa je z neko značilno prvobitnostjo sveta ob Dravi, prepletenega s starimi vražami, zgodbami in različnim narodopisnim blagom. Imenitno pa smo tudi pri nas doživljali ta svet ob gledanju sedaj že legendarnih Gruntovčanov.

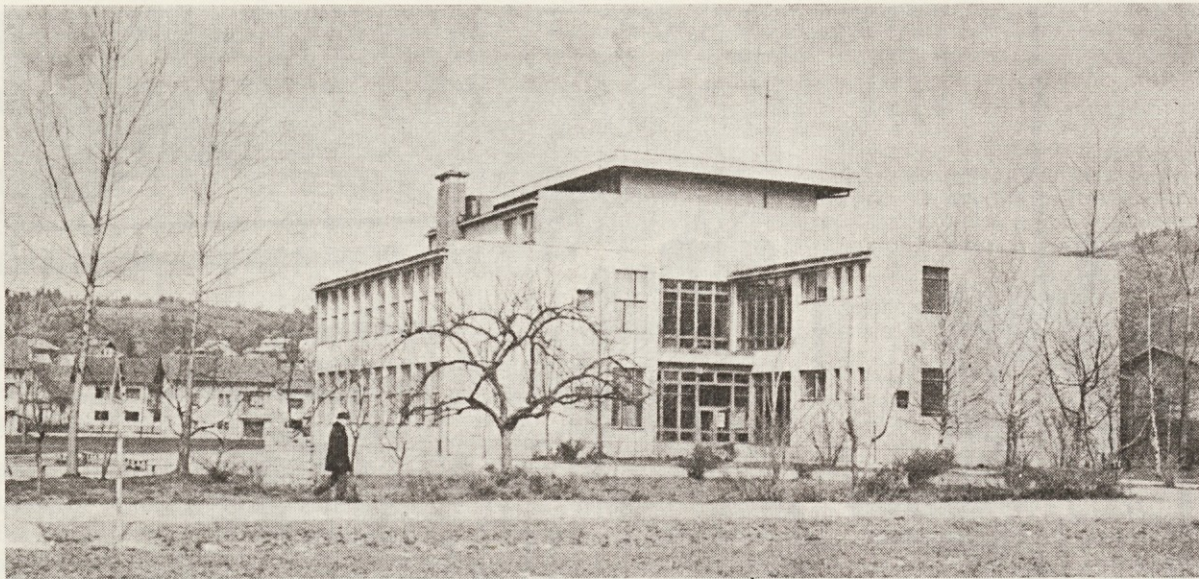
Razstava v Salonu bo odprta v počastitev Dneva mladosti in je prva razstava v sodelovanju z Domom JLA v Postojni. Sodelavci Doma so našli izviren način spodbujanja mladih umetnikov, ki služijo v Postojni vojaško obveznost. Njihov vojni rok je po končanem začetnem urjenju v celoti izpolnjen z umetnostjo, saj lahko nemoteno slikajo v ateljeju Doma. Slike ostanejo last Doma JLA in s časom bo, tako kot naš salon v Cerknici, Postojna bogatejša za izjemno zanimivo slikarsko galerijo.

B. LAVRIČ

KDOR HITRO DA, DVAKRAT DA

Ob potresu na Tolminskem so prebivalcem opustošenih krajev hitro priskočili na pomoč naši mladi občani. Občinskemu štabu za pomoč prizadetim v Tolminu so 12. maja 1976 poslali taborniki iz Osnovne šole Cerknica tri šotore, Osnovna šola Nova vas en šotor. Osnovna šola Stari trg dva šotora in posteljo, Občinska konferenca ZSMS pa je prispevala tri šotore.

Zgledujmo se po njih, občani, kajti »kdor hitro da, dvakrat da!«

Kaj pravzaprav hočemo in zmoremo?

O MOŽNOSTIH ZA ORGANIZACIJO USMERJENEGA IZOBRAŽEVANJA NA NAŠEM PODROČJU

- ◆ Druga velika reforma šolskega sistema v povojni Jugoslaviji izhaja iz določil nove ustave in iz ustreznih resolucij VII. kongresa ZKS in X. kongresa ZKJ.
- ◆ V osnovi vseh reformnih prizadevanj je in bo marksizem kot znanstvena teorija ter revolucionarna ideologija in praksa delavskega razreda.
- ◆ Temeljna načela, ki naj bi jih reforma uveljavila:
 - vzgoja in izobraževanje z delom za delo,
 - vzgoja s samoupravljanjem, za samoupravljanje,
 - kar največja demokratičnost sistema.
- ◆ Bistvene značilnosti novega sistema pa naj bi bile:
 - prilagojenost nujni nenehnega izobraževanja, ki mora na nek način trajati vse življenje; hiter razvoj to zahteva;
 - odprtost sistema, vsestranska povezanost usmeritev in smeri;
 - nenehno dopolnjevanje, čiščenje in izpopolnjevanje učnih programov, izločanje zastarelih vsebin, oblik in metod dela;
 - večja ekonomičnost, ki jo je mogoče doseči z večjo učinkovitostjo, zmanjševanje osipa...

S teh temeljnih izhodišč reforma ukinja vse vrste dosedanjih srednjih šol: gimnazije, štiriletne tehniške in vse poklicne šole. Uvaja pa sistem **USMERJENEGA IZOBRAŽEVANJA**, ki naj bi bil zasnovan kar se da elastično in naj bi omogočal menjavanje obdobij dela in obdobij učenja od desetega leta šolanja (od končane osnovne šole) pa do diplome na višji ali visoki šoli.

Sistem naj bi imel dve fazi. Prva faza naj bi dala **skupno osnovo** in naj bi trajala dve leti. Zgrajena naj bi bila predvsem iz splošno kulturnih, družbeno ekonomskih, naravoslovno matematičnih in proizvodno tehničnih vsebin. Vse to naj bi nadgrajevalo osnovno šolo, ne da bi se snov ponavljala. V drugem letu pa naj bi s **primarnimi usmeritvami** in fakultativnimi programi učence že nekoliko diferencirala, nekatere pa — s finalnimi programi — celo pripravila za vključitev v ustrezen delovni proces.

Druga faza (od enajstega leta šolanja do diplome na univerzi) naj bi ponudila učencem še **finalne programske usmeritve**. Le-te bodo zasnovane na potrebah posameznih delovnih mest v sedanjih družbeni delitvi dela in delitvi dela v delovnih procesih gospodarskih in negospodarskih panog. Trajanje druge faze bo odvisno od zahtev posameznih poklicev.

Tako imenovana prva faza naj bi omogočila višjo raven splošne izobrazbe. Izkušnje po svetu kažejo, da je to nujno, če naj hitreje dosežemo tudi višjo produktivnost dela. Tudi celi oddelki inženirjev v moderni proizvodnji ne pomenijo dosti, če ni bolj razgledana, bolj izobražena tudi množica delavcev — neposrednih proizvajalcev. Delavcem-samoupravljalcem je širša razgledanost potrebna še toliko bolj.

Podčrtati pa je treba, da za zdaj ne gre za podaljševanje osemletne osn. šole. Osemletna šolska obveznost je določena z ustavo. Dveletna prva faza us-

merjenega izobraževanja pa bo obvezna za vse, ki bodo po osnovni šoli nadaljevali šolanje v katerikoli smeri. Omogočila naj bi tudi kasnejše in torej zrelejšje odločanje mladih za poklic. Pa tudi znatno krajšo specializacijo za celo vrsto delovnih mest, ki bi mogla trajati recimo le pol leta, eno leto. Enako tudi hitrejšo prekvalifikacijo delavcev ob pogostih spremembah v tehnologiji dela. Saj ni nobena skrivnost več, da bolj izobraženega, torej bolj širokega človeka lahko hitreje preusmeriš, dojemljivejši je za nove delovne prijeme in podobno.

V tem pa vidimo tudi element racionalizacije šolskega dela, časa za šolanje in porabe sredstev, ki jih šolstvo potrebuje.

Druga faza, se pravi šolanje od enajstega leta dalje (in od sedemnajstega leta starosti naprej) pa bi glede na zahteve posameznih poklicev trajalo pol leta, leto dni, dve, tri... do šest ali sedem let za tiste, ki bodo sposobni prijadirati do diplome na sedanji univerzitetni ravni. Vse to nadaljevanje šolanja pa bi hkrati pomenilo specializacije vseh vrst in stopenj, ki jih življenje zahteva.

Govora je o **sila razvejanih programskih usmeritvah in (ožjih) smereh**; priprava teh programov pa za šolnike predstavlja veliko dela, dosti iznajdljivosti, prodornosti, podiranja okorelih tradicij in še kaj, saj sistem predvideva tudi bistveno drugačno organizacijo življenja v šoli. Očitno pa je, da se bo moralo v reorganizacijo vključiti tudi gospodarstvo s svojimi kadri in službami. Posebno še, ker je težnja, da bi se z novim sistemom resnično in praviloma menjavala obdobja učenja (ki je sicer delo) z obdobji neposrednega proizvodnega dela. Mehanizmov teh prehodov na različnih ravneh pa šolstvo samo preprosto ne more niti predvidevati niti načrtovati in še manj uresničevati. Trdno se bomo morali organizi-

rati kot združeno delo! Ne le pri zagotavljanju materialnih pogojev šolanja, tudi pri učinkovitem organiziranju medsebojnih odnosov.

Na Notranjskem (občine Cerknica, Ilirska Bistrica, Postojna) se kažejo po dosedanjih izmenjavah mnenj takele zunanje organizacijske možnosti: v vsaki občini naj bi razvili prvo fazo, to je dveletno splošnoizobraževalno šolo s tako imenovanimi primarnimi usmeritvami, ki morajo biti odvisne od potreb gospodarstva (v Cerknici bi šlo recimo za oblikovanje nekaterih ožjih poklicev lesne stroke, v Il. Bistrici kemijske, za kar so že nekaki nastavki). V Postojni pa naj bi razvijali tudi nekatere finalne smeri druge faze. Vzemimo ekonomsko (ekonomski tehniki različnih profilov), pedagoško (učitelji in vzgojiteljice), jezikovno-ekonomsko (korespondenti, turistični tehniki), prirodoslovno-matematično in še kaj.

Vse te šole naj bi bile organizirane kot center usmerjenega izobraževanja, ki naj bi bil OZD z več TOZD. Za tak načrt govori predvsem skupno reševanje kadrovske težave, ki jih ne bo malo. Prostorskih pa tudi ne, razen morda v Postojni, a o tem tu ne bi razmišljali.

Na koncu kaže poudariti, da gre tokrat več kot za reformo, da gre za pravo revolucijo, ki je zagotovo v dolgoročnem interesu združenega dela. Šolstvo samo je ne bo zmoglo. Gospodarstvo pa — vemo — preobloženo z lastnimi težavami, za zadevo še ne kaže posebnega zanimanja. A tu se mora premakniti, ker bomo sicer obtičali kvečjemu na pol poti. **Gospodarstvo mora reči, kaj potrebuje, kaj hoče, kje more in kje je v reformnih prizadevanjih pripravljeno poprijeti in kako. In ne nazadnje: kaj in koliko ekonomsko zmore.** Kajti resnica je, da je projekt tudi finančno zahteven in brez prerazporeditve narodnega dohodka očitno ne bo šlo. Zato velja reči: potrebe, možnosti in naša preudarnost naj odločijo o tem, kakšne bodo naše rešitve.

S. Fatur

Posebna izobraževalna skupnost lesarstva

V izredno razgibano spreminjanje družbe in vzpostavljanje novih odnosov v njej se enakovredno vključuje tudi področje vzgoje in izobraževanja. To področje sodi med tiste dejavnosti, v katerih se združujejo interesi vseh delovnih ljudi, vključenih v najrazličnejše samoupravne skupnosti in družbeno-politične organizacije.

V Sloveniji delujejo tri vrste izobraževalnih skupnosti: temeljne (občinske) izobraževalne skupnosti, posebne izobraževalne skupnosti in republiška izobraževalna skupnost.

Občinske izobraževalne skupnosti opravljajo naloge na področjih predšolske vzgoje in osnovnošolskega izobraževanja otrok in odraslih. Te tudi najbolj poznamo, saj delujejo v vsaki občini.

Posebne izobraževalne skupnosti pa ustanovljajo delavci temeljnih organizacij po posebnih področjih ali skupinah področij. Doslej je bilo ustanovljenih šest posebnih izobraževalnih skupnosti, lani pa sta delovali le skupnosti za gozdarstvo in za agroživilstvo. Predvidena pa je ustanovitev dvaindvajset posebnih izobraževalnih skupnosti. Ena izmed teh naj bi bila tudi za lesarstvo.

Svet za strokovno šolstvo pri Poslovnem združenju LES je kot iniciativni odbor za ustanovitev posebne izobraževalne skupnosti za lesarstvo pripravil vse potrebno, da bi ustanovitev lahko izpeljali. Pripravil je predlog samoupravnega sporazuma o ustanovitvi posebne izobraževalne skupnosti lesarstva v SR Sloveniji ter predlog osnov dolgoročnega programa izobraževalne skupnosti. Sporazum je verificiran v regijah in razposlan vsem temeljnim organizacijam v sprejem. Ves postopek je skladen s preobrazbo srednjega šolstva v usmerjeno izobraževanje; lesarstvo nastopa kot ena izmed smeri v drugi fazi usmerjenega izobraže-

vanja. Doslej je šolstvo oblikovala država po ustaljenih navadah, s to spremembo pa prevzemamo upravljanje vzgoje in izobraževanja v lesarstvu delavci iz temeljnih organizacij lesarstva skupaj z delavci, ki delajo v izobraževanju na področju lesarstva.

Skupnost za lesarstvo bo oblikovala politiko usmerjenega izobraževanja v lesarstvu, določala programe in obseg izobraževanja ter zagotavljala sredstva za dogovorjeno vsebino in obseg izobraževanja. Ker pa je financiranje posebej občutljivo, je potrebno pojasniti, da področje vzgoje in izobraževanja že doslej plačujemo po stopnji 8,2 odstotka od dohodka. S tem sporazumom pa samo sprejemamo upravljanje v svoje roke, kar nam zagotavlja tudi ustava.

S področja lesne industrije in obrti se je v letu 1974 zbralo 550 milijonov din, v šolah za lesarstvo pa je bilo porabljenih 190 milijonov din. V letu 1975 pa se je to razmerje nekoliko spremenilo in je bilo zbranih 440 milijonov din, potrošenih pa 260 milijonov din.

Osnove dolgoročnega programa skupnosti lesarstva obsegajo izobraževanje delavcev za posamezna delovna mesta od preprostejših pa do delovodij; zatem izobraževanje tehnikov, inženirjev ter diplomiranih inženirjev. Pri tem pa bo skrbela za najracionalnejši razvoj mreže šol in oblikovala nove profile poklicev v lesarstvu.

F. Turšič

V TOVARNI IVERNIH PLOŠČ USTANOVILI TUDI MLADINSKI AKTIV

21. maja je bil v tovarni ivernih plošč ustanovni sestanek aktiva mladih delavcev. Tako je prvič v svoji zgodovini tudi Iverka dobila svoj mladinski aktiv.

Novi mladinski aktiv šteje sedaj le dvanajst mladih od skupnega števila 34. Upamo, da se bo to število aktivnih mladincev še povečalo ob plodnem in sistematičnem delu.

Na sestanku je bilo govora o namenu ustanovitve aktiva, o nujnosti organiziranega delovanja mladine, o programu in napakah, ki so se pojavljale do sedaj, o obveščanju, o delegatskem sistemu, o komisijah, ki naj bi jih ustanovili glede na majhno število mladincev.

Zavedamo se, da pogoji za delo aktiva ne bodo lahki (nočno delo, delo ob prostih sobotah in nedeljah). Slonelo bo na ramenih pešičev mladih, ki se ne boje dela, ki je pred njimi in ki se zavedajo svojega poslanstva.

Aktiv je torej ustanovljen, od nas pa je odvisno, kakšni bodo delovni uspehi.

D. Modic

Razstava umetnikov - amaterjev

V počastitev stoletnice rojstva Ivana Cankarja in ob krajevnem prazniku v Grahovem je mladinska organizacija iz tega kraja za vse občane pripravila zares prijetno presenečenje. Od 9. do 16. maja je bila v osnovni šoli Grahovo razstava del umetnikov — amaterjev. Razstavljali so vaščani iz Grahovega in okoliških vasi in sicer lesoreze, izdelke iz slame, furnirja, umetniške slike in ročna dela.

Dela so bila topla sprejeta, saj so vsakdanjim, povprečnim ljudem razumljiva in pristopna. Vsi, ki smo si razstavo ogledali, si česa podobnega še želimo. Kdo bi si mislil, da sta v tako majhnem kraju kot je Grahovo v okolico ljudsko izročilo in umetnost tako močno prisotna in da so lahko preprosti ljudje tako nadarjeni in pridnih rok.

Razstavljena dela nedvomno zahtevajo pozornost širše javnosti, organizatorji pa si posebej želijo, da bi amaterji razstavljali tudi v Brestovem Salonu pohištva. Takih prireditev, na katerih bi sodelovali ljudje iz naše ožje skupnosti, je namreč vse pre malo, zato dela s tega področja tako malo poznamo. Vse priznanje gre tudi grahovskim mladincem za uspešno organizacijo. V prihodnje pa bo potrebno več propagande.

J. Ileršič

Razstava v Grahovem — prijetno presenečenje

NAŠE MALO MESTO

UREDNIŠKI ODBOR »BRESTOV OBZORNIK«

V prilogi vam pošiljamo odgovor na članek, objavljen v rubriki »naše malo mesto« v vašem glasilu z dne 24. aprila 1976, s prošnjo, da ga objavite v naslednji številki vašega mesečnika »Brestov obzornik«.

Direktor:
Slavko Tornič, dipl. oec.

Najostreje protestiramo proti objavi članka v rubriki »naše malo mesto« v vašem glasilu z dne 24. aprila 1976, kateri nas neupravičeno blati in sramoti. Dejstvo je namreč, da je krivec za tako stanje, ki je opisano v članku izvajalec gradbenih del, ker je že ob sami gradnji bloka nestrokovno izvedel kanalizacijo in greznico. To je ugotovil medobčinskisanitarni inšpektorat Postojne in z odločbo zahteval sanacijo odplak s strani izvajalca gradbenih del, kateri je šele na to intervencijo zadevo uredil. Ker naša obvestila niso zalegla in nihče ni hotel slišati o kakršnikoli njegovi krivdi.

Zahtevamo, da v vašem glasilu preključite zgoraj omenjeni članek, ter da si pridobite uradno dokumentacijo, ki zadevo obravnava. Zato smo se odločili tudi vsled tega, ker dobivajo posamezni odgovorni člani našega kolektiva anonimna pisma in se nam vsem skupaj ogabno posmehujejo. Mislimo, da vam je znano s kakšnim predmetom poslovanja se bavi naše podjetje, in da objava takih neobjektivnih člankov ustvarja javno mnenje na osnovi katerega smo že čestokrat neobjektivno kritizirani, kar pa brez dvoma vpliva na našo poslovnotost.

V kolikor tega ne storite, smo primorani zadevo predati sodišču.

DELOVNA SKUPNOST
KOMUNALNEGA PODJETJA
CERKNICA

PRIPIS UREDNIŠTVA: Skladno z določili zakona o javnem obveščanju in naših ustreznih splošnih aktov v celoti (brez vsebinskih ali slovničnih popravkov) objavljamo gornji »popravek«, čeprav ne ustreza v celoti omenjenim določilom.

Nadvse umestno se nam zdi, da Komunalno podjetje pojasnjuje, kako ni krivo za sporno zadevo, čeprav tega ni nihče trdil. Zato pri najboljši volji ne vemo, zakaj naj bi preključali zapis v prejšnji številki. Dejstvo je, da je »smrdeča luža« bila in dejstvo je tudi, da je hišni svet (najbrž zaradi premajhne obveščenosti) urgiral Komunalnemu podjetju. To pa je vse, kar sporni zapis vsebuje. Zelo pa nam je žal, če samo zaradi tega zapisa »odgovorni člani njihovega kolektiva dobivajo anonimna pisma, v katerih se jim občani ogabno posmehujejo« in če samo ta zapisek »vpliva na njihovo poslovnotost«.

Sodimo, da bi bilo prav, če bi v eni izmed prihodnjih števil našega glasila tovariši iz Komunalnega podjetja opisali svojo dejavnost, da bi občani vedeli, v kakšnih primerih naj se obračajo nanje, s čimer bi morda odpravili nekatere nepotrebne nespozume.

V kratkem bomo v našem malem mestu ugledali novo tržnico, ki jo je dala zgraditi Krajevna skupnost Cerknica. Stala bo na prostoru med Delikateso in Železnino. Temeljna dela so že opravljena. Tako ne bo več neuglednega »Ponterossa«, ki se je doslej najmanj enkrat mesečno razvlekel od mosta skoraj do središča mesta.

V soboto, 22. maja je bilo ob Cerknici in po vsem malem mestu pravi živzav. Ribiška družina Cerknica je namreč na pobudo občinskega odbora Rdečega križa s svojimi člani opravila množično čiščenje potoka in obrežja. Očistili so ga od mlina pa vse do zapornic. Šolska mladina in taborniki pa so poskrbeli za lepši videz samega mesta. Podobne akcije so bile tudi v ostalih krajih naše občine.

Domenjeno je, da bo akcija z nazivom »OHRANIMO ČISTO IN ZDRAVO OKOLJE, V KATEREM ŽIVIMO« trajala vse leto in naj bi bila to skrb slehernega občana. Akcija je vsekakor pohvale vredna. Njen prihodnji uspeh pa je nedvomno odvisen od slehernega občana.

DROBICI Z BLOŠKE PLANOTE

Letošnjo zimsko sezono je turizem na Blokah ob delovanju vlečnice resno zaživel. To so na žalost najbolj občutili kmetje, ki so morali po njegovih njivah in travnikih ob cesti Nova vas — Bloke ob običajnem pomladanskem čiščenju pobirati še polivinilaste vrečke, prazne konzerve, škatle, odpadke tetrapaka, steklenice in kaj vem še kakšne »okraske«, ki so jih odložili vrli turisti, katerim je nedotaknjeno bloško okolje očitno deveta skrb.

Filmi v juniju

- 3. 6. ob 20. uri — angleška komedija KAJ LEŽIŠ — RECI KAJ!
- 5. 6. ob 20. uri in 6. 6. ob 16. uri — ameriška drama OTROCI ŽELEZNICE.
- 6. 6. ob 20. uri — ameriški akcijski film AKCIJA ZA ATENTAT.
- 7. 6. ob 20. uri — francoski vojni film VROČA ZIMA.
- 10. 6. ob 20. uri — angleška komedija DUDDY VISOKO LETI.
- 12. 6. ob 17. in 20. uri — ameriški pustolovski film PLAMEN IN PUŠČICA.
- 13. 6. ob 16. uri in 14. 6. ob 20. uri — amer. komedija VELIKI DIKTATOR.
- 13. 6. ob 20. uri — slovenski film, posnet po Cankarjevem delu Martin Kačur, IDEALIST.
- 17. 6. ob 20. uri — švedska drama PRIZORI IZ ZAKONSKEGA ŽIVLJENJA.
- 19. 6. ob 16. uri in 20. 6. ob 16. uri — ameriška kriminalka KALIBER 20 ZA SPECIALISTA.
- 20. 6. ob 20. uri — angleška drama NOČNI PORTIR.
- 21. 6. ob 20. uri — ameriški film NEKOČ JE BIL HOLYWOOD.
- 24. 6. ob 20. uri — ameriški film BLIŠČ IN BEDA HOLYWOODA.
- 26. 6. ob 20. uri in 27. 6. ob 16. uri — angleški zgodovinski film V LEVIH KREMLJIH.
- 27. 6. ob 20. uri — ameriška kriminalka SUPER POLICAJ.
- 28. 6. ob 20. uri — francoska kriminalka ČRNI MLIN.

Zahtevne in težavne naloge

IZ DELA SAMOUPRAVNE STANOVANJSKE SKUPNOSTI

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Cerknica je bila ustanovljena pred enim letom, da bi v skladu z razvojem samoupravljanja tudi in stanovanjskem področju dosegli organiziran samoupravni vpliv in interes vseh občanov na stanje in razvoj stanovanjskega gospodarstva.

Na tej osnovi delujejo v okviru samoupravne stanovanjske skupnosti tri enote in sicer:

1. Enota za gospodarjenje s stanovanjskim skladom v družbeni lastnini.

V občini Cerknica je bilo ob koncu leta 1975 4620 stanovanj, od tega v zasebni lasti 3891 in v družbeni 729, ki jih upravlja 86 hišnih svetov. Poprečna starost stanovanjskih hiš je precejšnja, saj jih je bilo kar 43 odstotkov zgrajenih pred letom 1918. Zanjih pet let je gospodarilo s stanovanji v družbeni lastnini Komunalno stanovanjsko podjetje Cerknica, ki prav v tem času predaja delo samoupravni stanovanjski skupnosti oziroma strokovni službi, ki je bila ustanovljena v marcu letos.

2. Enota za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu.

Stanovanje in stanovanjski pogoji sodijo med osnovna življenjska vprašanja delovnega človeka. Zato sta pri tem še posebno potrebni solidarnost in vzajemnost vseh delovnih ljudi, da organizirajo in uresničijo družbeno pomoč pri gradnji in delitvi stanovanj, tako da bi se socialne razlike med delovnimi ljudmi čim bolj zmanjšale.

Delegati v samoupravni stanovanjski skupnosti in v enoti za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu so se dogovorili, da še v letu 1974 iz sredstev družbene pomoči kupijo 25 stanovanj v Cerknici. V letu 1975 oziroma 1976 je bil dograjen šeststanovanjski blok v Novi vasi, v katerem so dobili stanovanja prosvetni delavci.

V letu 1976 bo zgrajenih osemnajst stanovanj v Starem trgu, naslednje leto pa dvanajst na Rakeku.

Poleg zgraditve omenjenih stanovanj naj bi po načrtu za leto 1976 odkupili še eno stanovanje v Cerknici, eno v Babnem polju oziroma v Starem trgu, namensko za učitelja ter po tri enosobna stanovanja oziroma garsonjere v Starem trgu in v Cerknici, če bodo dali soglasja na najetje kredita pri skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja, Izvršni svet skupščine in konferenca delegatov skupščine pokojninskega zavarovanja občine Cerknica.

Vsem organizacijam združene dela in hišnim svetom je bilo posredovano gradivo s prošnjo, da pomagajo stanovalcem z nizkimi osebnimi dohodki, ki so upravičeni na delno nadomestitev plačevanja stanarine iz sredstev družbene pomoči, pri zbiranju potrebne dokumentacije. Leto naj čimprej pošljejo na samoupravno stanovanjsko skupnost občine Cerknica — enoti za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu.

3. Enota za gradnjo stanovanj
Delegati enote za gradnjo stanovanj se zavezujejo za organizirano in družbeno usmerjeno stanovanjsko gradnjo. Dejstvo, da je bilo v l. 1971 do 1975 zgrajenih v občini Cerknica le 133 družbenih stanovanj, zahteva zaradi velikih potreb po stanovanjih tudi znatno večjo stanovanjsko gradnjo.

Na sejah izvršnega odbora in zbora enote so ugotovili, da je mogoče doseči to le s povezovanjem vseh delovnih ljudi in občanov ter tistih dejavnikov, ki sodelujejo v snovanju in realizaciji stanovanjske graditve (skupščina občine, gradbena operativna, banka, Komunalno podjetje in drugi).

Dogovorjeno je:

— Samoupravna stanovanjska skupnost naj postane nosilec in

usklajevalec pri usmerjeni družbeni graditvi stanovanj. Stanovanjska skupnost bo na osnovi dogovorov temeljnih organizacij in drugih organizacij združenega dela, potreb in finančnih možnosti naročala gradbeni operativi koliko, kje in kakšna stanovanja naj bi gradili.

Uveden bo gradbeni nadzor in pred pričetno gradnjo stanovanj bo določena cena za kvadratni meter stanovanjske površine. Dogovorjena cena se bo lahko v času gradnje spremenila le za povišanje cen v skladu z določili družbenega dogovora o oblikovanju cen po metodologiji Biroja gradbeništv.

— Združen pristop h gradnji večjega števila stanovanj na enem kraju zahteva vnaprejšnjo

komunalno ureditev in opremo zemljišča. Najbolj težavna je ureditev kanalizacije s čistilnimi napravami in če le-ta ne bo pravočasno urejena, lahko da inšpekcija ne bo dovolila vselitve v stanovanja, ki bodo zgrajena v Cerknici in Starem trgu in letu 1976.

— Objavljen je drugi natečaj za posojilo iz združenih sredstev za usmerjeno stanovanjsko graditev. Za razdelitev je namenjenih 6.100.000 din, od tega 3.050.000 din kot posojilo individualnim graditeljem za dokončanje gradnje. Natečaj je objavljen v vseh temeljnih organizacijah ter krajevnih skupnostih, kjer je moč dobiti tudi potrebne obrazce za izpolnitev, kar je potrebno pri udeležbi na natečaju. Kdor se bo udeležil natečaja, mora do 21. junija posredovati potrebno dokumentacijo samoupravni stanovanjski skupnosti občine Cerknica. Po sklepu izvršnega odbora in zbora delegatov enote se tiste delovne organizacije in njihovi delavci, ki ne združujejo sredstev pri stanovanjski skupnosti, ne morejo udeležiti natečaja.

F. Levec

Ob letošnjem tednu gozdov

Zveza inženirjev in tehnikov gozdarstva in lesarstva Slovenije je že pred leti dala pobudo za akcijo TEDEN GOZDOV kot stalno obliko manifestacije skupne skrbi za gozd kot dobrino splošnega družbenega pomena. V to pobudo se vključujejo družbeno-politične in samoupravne skupnosti ter organizacije združenega dela s področja gozdarstva in lesarstva. Letošnji teden gozdov, že četrti zapovrstjo, je od 23. do 31. maja pod pokroviteljstvom Socialistične zveze delovnega ljudstva.

Ob tednu gozdov velja znova opozoriti na splošni družbeni pomen, ki ga imajo gozdovi zlasti v sedanjem času in prostoru. Nagli industrijski razvoj v zadnjih desetletjih, urbanizacija najširšega prostora, razvoj prometnih zvez in energetskega virov ter sprememba sestave prebivalstva so korenito spremenili življenje človeka in družbe. Gozd dobiva vse pomembnejši vpliv na ohranjanje naravnih ravnotežij.

Da bi ta veliki pomen gozdov doumeli, moramo poznati vrsto koristnih učinkov, ki nam jih daje gozd: gozd obnavlja in krepi tla z odpadnim listjem in igličevjem, s koreninami tla rahlja in veže, varuje jih pred izsuševanjem in proti eroziji, ogoļjevanju in snežnimi plazovi. Gozd bogati in osvežuje ozračje s kisikom in vodnimi hlapci. Gozd blagodejno vpliva na režim padavinske vode, del padavinskih voda prečiščenega vrača v ozračje, del jih preceja skozi rudninske sloje v globino zemlje in jih tam hrani kot poglaviti

vir zdrave pitne vode. Gozdna odeja zadržuje preneglo odtekanje vode ter tako preprečuje poplave in odnašanje plodne zemlje.

Gozdove moramo torej pojmovati ne le kot gospodarski vir, temveč še zlasti kot nerazdružljivo prvino in sestavino vsega našega žitja in bitja.

Zato varstvo gozdov in gozdnega okolja ni le skrb gozdarjev in gozdarskih organizacij, temveč širše družbene skupnosti. O varovanju gozdvov in o njihovem prihodnjem razvoju se mora zamisliti vsakdo, saj je z gozdovi povezan naš kulturni, narodni in gospodarski napredek. Danes je v Sloveniji za dober milijon hektarjev gozdov, kar je neprecenljivo bogastvo.

Gozdovi dajejo poleg lesa celo vrsto posrednih koristi, ki jim je težko določiti vrednost in ceno in katerih se največkrat zavedamo šele takrat, ko jih nimamo.

ZIT gozdarstva in lesarstva Slovenije

Majske proslave

Letos je prvič pričel z delom poseben koordinacijski odbor za proslave pri občinski konferenci SZDL Cerknica. Ta je pripravil predlog vseh proslav v občini in ga dal v javno razpravo. V njej so sodelovali vsi družbeno-politični dejavniki v občini, ki so prispevali svoje pripombe. Ko je bil predlog dokončno pregledan, je dobil svojo potrditev tudi pri predsedstvu občinske konference SZDL. Tako smo letos v občini prvič dobili družbeno verificiran dokument, po katerem naj bi teklo tudi naše delovanje na tem področju. Analiza ob koncu leta naj bi pokazale uspešnost tako zastavljenega programa, hkrati pa služila kot dobro vodilo pri načrtovanju proslav v prihodnjih obdobjih.

Maj — mesec praznovanj — naj bi predstavljal preizkusni kamen ob načrtovanih proslavah. Koordinacijski odbor je tudi za majske proslave sklical za vsako posamezno vse odgovorne dejavnike in se z njimi dogovoril za vsebino in nosilce akcij ob posamezni proslavi. Tako so bile v letošnjem maju organizirane naslednje proslave:

PROSLAVA DNEVA OSVOBODILNE FRONTE IN PRAZNIKA DELA

Organizirana je bila skupna osrednja proslava obeh praznikov in sicer 30. aprila v Domu TVD Partizan v Novi vasi. Na njej so bila podeljena Priznanja Osvobodilne fronte in Srebrni znaki sindikata prizadevnim političnim delavcem iz občine. Kulturni del programa pa so izvajali pihalni orkester iz Cerknice, pevski zbor NOVOLIT Nova vas in recitatorji iz Osnovne šole Tone Šraj—Aljoša Nova vas-Bloke. Proslava je vsestransko uspela, obisk je bil kljub odročnemu kraju nad pričakovani.

SPREJEM TITOVE ŠTAFETE

V Cerknici smo sprejeli Titovo štafeto dvakrat. Prvič lokalno s kulturnim programom, drugič zvezno, ki smo jo skozi Cerknico le pospremili, osrednji sprejem pa je zvezna štafeta imela na Rakeku. Vso organizacijo in izvedbo je prevzela

mladinska organizacija in moramo ugotoviti, da so se mladi izvajalci — mladinci iz obeh krajev in učenci obeh osnovnih šol potrudili in uspeli. Sprejema obeh štafet je poživil tudi pihalni orkester iz Cerknice in tistega popoldneva je zares svečano donelo po Cerknici. Poleg mladine so se obeh sprejemov udeležili tudi drugi občani, ki jih deževno vreme ni zadržalo in so tako skupno poslali svoje želje našemu predsedniku ob njegovem 84. rojstnem dnevu.

STOLETNIKA CANKARJEVEGA ROJSTVA

V maj sodi tudi proslava ob stoletnici rojstva Cankarja. Za osrednjo proslavo je bilo v programu dogovorjeno, da bo v Cerknici. V petek, 21. maja je proslava tudi bila v Kinodvorani. Na njej smo spoznali Cankarja za manj znane plati. Najprej ga je predstavil tovariš Praprotnik v uvodni besedi, podrobneje pa smo slišali Cankarjevo besedo še v recitalu, ki so nam ga doživeto podali odrasli cerkniški recitatorji. Nastopila sta še moški pevski zbor TABOR iz Cerknice in pihalni orkester iz Cerknice. Tudi na tej proslavi beležimo soliden odziv občanov, kar doslej za Cerknico ni veljalo.

PROSLAVA OB DNEVU MLADOSTI

Organizirana je bila v Babnem polju v soboto, 29. maja kot manifestacija mladih, kot dan sprejema mladih v njihovo organizacijo, kot srečanje mladih s tradicijami naše revolucije.

Sledeč tem izhodiščem, sta proslavo organizirala Zveza socialistične mladine in Zveza združenj borcev nadvse uspešno, svečano in množično. Za spored so bili zadolženi izvajalci iz Krajevne skupnosti Loška dolina, ki jim gre po tej plati vse priznanje, slavnostno besedo pa sta imela tov. Šušteršič in tov. Demšar, predstavnika borcev in mladih.

Kmalu nas čakata — v juliju — še dve pomembni proslavi ob 4. in 22. juliju. Ti dve bosta v Žilcah in v Starem trgu. I. Urbas

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE

PROLETARIAT, LIBERALIZEM, EBEN, NIKA, MORILKA, KRT, EL, NI, NR, ER, NOS, ŠESTICA, KC, ŽIVEL PRAZNIK DELA, MIT, LIA, TAIVAN, ODREKANJE, ORKAN, ARO, NK, DRAVOGRAD, STENJ, TIR, EA, KAKI, KNUTA, AE, OC, CR, OVACIJE, AM, NK, RASA, PARAMETER, OJAČITEV, ILKA, ANODA, REZINA, TERMIT, NADA, KOKOT, SREM, ATA, NL, SLALOM, ERAR, AK, KRIM, INA, AFNA, ODRA, LEDAR, NI, SLA, KALA, ANATEMA, ETIK, ORATAR, NINIVE, KRONIST, DUMA, MAJ, NAD, KOKARDA, AMIN.

V SPOMIN

3. maja nas je presunila novica, da se je pri padcu z letelcem zmajem smrtno ponesrečil Brestov štipendist III. letnika biotehniške fakultete dvaindvajsetletni FRANCI ŽNIDARŠIČ iz Martinjaka.

Naša delovna skupnost ga bo ohranila v lepem spominu, kajti bil je vesten, marljiv in priden kot praktikant in seveda kot študent, saj je že skoraj dosegel svoj cilj — poklic inženirja lesne stroke.

Njegovi domači se zahvaljujejo vsem, ki so jim ob tej težki izgubi stali ob strani.

Delovna skupnost TOZD TP Martinjak

IZID NAGRADNEGA ZREBANJA

Kljub sončnemu maju je prišlo kar precej rešitev — 87. Komisija je izžrebala naslednje nagrajence:

150 din — Cvetka Godeša, Skupne dejavnosti
100 din — Bogomil Lilija, Bidoveča 13a, 66000 Koper
50 din — Romana Zidar, Partizanska 4, Cerknica.

Po 20 din pa prejmejo: Tončka Grbec, Dovce n.h. 61381 Rakek, Joža Turk, Centralno skladišče Podskrajnik, Mateja Ivaničič, Skupne dejavnosti — AOP, Jože Znidaršič, Centralno skladišče Podskrajnik in Angela Urbas, Dovce 1, 61381 Rakek.

Nagrajencem čestitamo!

Nagrade lahko dvignemo v blagajni Skupnih dejavnosti, ostalim pa jih bomo poslali po pošti!

Brestov obzornik, glasilo delovne skupnosti Brest Cerknica n. sol. o. Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC. Ureja uredniški odbor: Marija GRBEC, Vojko HARMEL, Jožica ILERŠIČ, Jože KLANČAR, Božo LEVEC, Janez MELE, Branka MIŠIČ, Franc MULEC, Viktor OGRINC, Miha SEPEC in Tone ZIDAR. Foto: Jože SKRLJ. Tiska: Železniška tiskarna v Ljubljani. Naklada 2600 izvodov.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informiranje Izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. 10. 1974).

Z letošnjega sprejema Titove štafete v Cerknici

Občinska sindikalna prvenstva

KEGLJANJE

KK BREST je prevzel letošnjo organizacijo sindikalnega občinskega prvenstva v kegljanju. Tekmovanje je bilo konec aprila in v začetku maja na kegljišču v Cerknici.

Sodelovalo je devet delovnih organizacij. Skupno je tekmovalo 5 ženskih ekip s 4 × 100 lučaji in 14 moških ekip s 6 × 100 lučaji.

Moški ekipno:

1. KOVINOPLASTIKA LOŽ I.	2529
2. BREST CERKNICA I.	2471
3. GOZDNO GOSPODARSTVO CERKNICA	2422
4. SGP GRADIŠČE CERKNICA	2419
5. SOB CERKNICA	2382
6. BREST CERKNICA IV.	2358
7. BREST CERKNICA III.	2306
8. KOVINOPLASTIKA II.	2280
9. OSNOVNA ŠOLA CERKNICA	2194
10. KOMUNALNO-STAN. PODJETJE	2109
11. NOVOLIT NOVA VAS	2087
12. KOVINOPLASTIKA NOVA VAS	2010
13. KMETIJSKA ZADRUGA CERKNICA	1892
14. BREST CERKNICA II.	1777

Moški posamezno:

1. PREŠEREN E. SOB	472
2. KRAŠEVEC Z. KOVINOPLASTIKA I.	446
3. KOMIDAR F. KOVINOPLASTIKA I.	434
4. KOČEVAR J. SGP GRADIŠČE	430
5. MAHNE F. BREST	427

Ženske ekipno:

1. BREST CERKNICA I.	1496
2. OSNOVNA ŠOLA CERKNICA	1478
3. BREST CERKNICA II.	1364
4. KOVINOPLASTIKA	1243
5. SOB CERKNICA	1207

Ženske posamezno:

1. POKLEKA D. BREST	415
2. ZABUKOVEC J. OŠ	392
3. KOMIDAR M. BREST	387
4. SMODIŠ H. OŠ	372
5. TURK J. BREST	368

Svečano razglasitev rezultatov, podelitev pokalov in diplom najboljšim športnikom v vseh panogah bo organizirala Temeljna telesno kulturna skupnost Cerknica, ko bodo končana še vsa ostala tekmovanja.

BALINANJE

15. in 16. maja je Balinarski klub Cerknica organiziral sin-

dikalno balinarsko prvenstvo občine za leto 1976. Tekmovanja se je udeležilo 14 moštev. Ze v soboto se se pričeli zanimivi boji na izpadanje, tako da je ostalo še sedem moštev, ki so se v nedeljo pomerila za najboljša mesta. Po pričakovanju so se znašla na prvih štirih mestih res najboljša moštva, edino preseñečenje so morda upokojenci iz Loške doline, ki so se po lepih igrah uvrstili na zelo dobro četrto mesto. Velja tudi pripomniti, da so bila med sedmimi najboljšimi kar štiri moštva naših upokojencev, kar dokazuje, da je ta šport med njimi zelo priljubljen, pa čeprav nimajo povsod primerne igrišča.

Tekmovali so za prehodni pokal, ki ga bo dal Občinski sindikalni svet, za drugo in tretje mesto pa je pokale prispeval naš balinarski klub.

Da je organizacija tekmovanja uspela, se je treba zahvaliti vodstvu tekmovanja, lepemu vremenu in nenazadnje številnim navijačem. Graja pa velja moštvom Kovinoplastike Lož, Kovinda Unec, Kartonažne tovarne Rakek in Jelke Begunje, ki na tekmovanje iz neznanih razlogov niso prišli, čeprav so se prijavili.

Končni vrstni red:

1. BREST — TP Cerknica I.
2. Upokojenci Cerknica I.
3. SGP Gradišče Cerknica I.
4. Upokojenci Loška dolina
5. BREST — TP Cerknica II.
6. Upokojenci Rakek
7. Upokojenci Cerknica II.
8. BREST — TP Martinjak
9. Skupščina občine Cerknica
10. BREST — Skupne dejavnosti I.
11. Kmetijska zadruga Cerknica
12. BREST — Skupne dejavnosti II.
13. SGP Gradišče Cerknica II.
14. Komunalno-stanovanjsko podjetje Cerknica

ŠAH

23. maja je bilo v organizaciji Šahovskega društva Cerknica četrto po vrsti sindikalno moštveno prvenstvo občine Cerknica za leto 1976. Tekmovanja se je udeležilo devet štiričlanskih ekip osnovnih organizacij sindikata del. organizacij. Tudi tokrat, kot vsa leta doslej, je bitka za zmagovalca tekla med Brestom in najboljšo ekipo Kovinoplastike. Prav njun medsebojni dvoboj (2,5:1,5 v korist Bresta) je odločil zmagovalca.

Uspeh Brestove ekipe (Štefan, Miletič Mlinar, Winkler), ki je

ostala edina brez poraza, je glede na to, da ni bila v najmočnejši postavi, toliko večji. Zmagovalno ekipo čaka letos še nekaj težkih preizkušenj: Lesariada-76, Delavske igre notranjsko-primorskih občin, Moštveno prvenstvo Slovenije in druge.

VRSTNI RED:

1. BREST — I.	25,5 točk
2. KOVINOPLASTIKA — SD	25 točk
3. BREST — TPC	25 točk
4. BREST — SD	18 točk
5. BREST — TPS	14 točk
6. KOVINOPLASTIKA — OKOVJE	12 točk
7. KOVINOPLASTIKA — PLASTIKA	11,5 točk
8. SOB Cerknica	11 točk
9. KARTONAŽA Rakek	10,5 točk
- Poročajo: D. Pokleka, I. Švelc, I. Štefan.

Priprave na lesariado

KAKOR JE ŽE ZNANO, BO LETOŠNJA VII. LESARIADA V LJUBLJANI V ORGANIZACIJI ŠPORTNEGA DRUŠTVA SLOVAN 10. IN 11. 9. 1976

Brestove športnice in športniki so si v preteklih letih ustvarili velik ugled na teh športnih igrah in poskrbeti je treba, da bo ta ugled živ tudi v prihodnje.

Vse ekipe morajo biti na tekmovanje čimbolje pripravljene, kar pa seveda zavisi od marsičesa.

Najpomembnejše v tem trenutku je, da dokončno določimo tekmovalce za posamezne panoge in se le-ti v takih sestavih tudi prično pripravljati. Ne sme se dogajati, da bodo nekateri športniki »razpeti« med več disciplin, kar v nobenem primeru ni koristno.

Prvi del načrtnih priprav bi morale ekipe opraviti v juniju; julij in del avgusta bo ekipe težko držati skupaj. Drugi del priprav pa bi morali pričeti najkasneje 10. avgusta.

Vodje sekcij morajo čimprej sklicati sestanke in se dogovoriti o poteku in času treningov, o prijateljskih srečanjih in o vseh vprašanjih, ki morda zavirajo normalno delovanje.

Ni odveč, če omenimo še to, da morajo vse ekipe analizirati lastne rezultate in slabosti odpraviti. Zaključek se ponuja sam: dobro uvrstitev je treba ponoviti, slabšo pa izboljšati.

P. Kovšca